

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Nak Község Önkormányzata

2018-2023

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása.....	4
Értékeink, küldetésünk.....	14
Célok	15
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	17
1. Jogszabályi háttér bemutatása	17
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	19
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	21
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	45
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	63
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	68
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	74
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	79
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	81
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	82
1. A HEP IT részletei	82
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	82
A beavatkozások megvalósítói.....	83
Jövőképünk	83
Az intézkedési területek részletes kifejtése	84
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	85
3. Megvalósítás.....	88
A megvalósítás előkészítése	88
A megvalósítás folyamata.....	88
Monitoring és visszacsatolás	90
Nyilvánosság	91
Érvényesülés, módosítás	92
4. Elfogadás módja és dátuma	94

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendeletrendelkezéseivel, Nak Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Ez a helyzetelemzés a 2018-2023-as Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja és folytatása a korábbi 53/2013. (VII.29.) határozattal elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program dokumentumnak.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Története:

Nak község története a régmúltra nyúlik vissza. Egyes források és tárgyi emlékek becsült kora alapján már a jégkorszak utáni időben lakott volt a település területe.

Később a római korban itt vezetett keresztül a Pannónia provincia egyik legfontosabb közlekedési útja, ami Pécs városát (egykori Sopianae-t) kötötte össze a mai Székesfehérvárral, római kori nevén Alba Regiával. Nakhoz közel jelentős római erődrendszer nyomait fedezték fel, amely a IV. században épült a mai Alsóhetényhez tartozó területen, Nagy Konstantinus császár idejében. Mivel Tolna megye a honfoglalás idején a fejedelmi törzs szállásterületéhez tartozott, az államalapításkor egyike lett a Szent István által létre hozott 44 vármegyének.

A középkorban egy-egy lakott terület, a nevét a földbirtokosa után kapta. Nak település névadójámindezen valószínűség szerint Nok vitéz volt, aki a királynak tett szolgálataiért kapta ezt a területet. Ezt igazolja, hogy Nak Község az Árpád-házi királyok korában Nok néven már az oklevelekben is szerepelt. Bár az nem bizonyos hogy a középkori település házai pontosan a mai falu területén helyezkedtek el, de a korabeli és jelenlegi falu közötti összefüggés bizonyos.

Az 1526-os mohácsi csatavesztés után a terület hadszíntérré vált és pusztulásnak indult. Ebből az időszakból sajnos nem maradt fel értékelhető emlék, írás. A török hódítás, úgy, mint az ország többi részét, Nakt is megtépázta. Sok veszteség, a falu elnéptelenedését okozta.

A török kiűzése után a területet, az Eszterházy hercegi család vásárolta meg 50 000 arany forintért. Herceg Eszterházy csak katolikus magyarokat telepített, részben a Felvidékről részben Somogyból. A község a török hatalom alól történt felszabadulása után az új telepések földműveléssel, és állattenyésztéssel foglalkoztak. A mezőgazdaság elkezdett feléledni.

1914-re az I. világháború kezdetére a községben viszonylag állandó gazdasági és birtokrendszer alakult ki. Az I. világháború és az utána következő infláció, majd a trianoni békediktátum jelentős területvesztést eredményezett. Ez pedig az országnak is óriási gazdasági krízist okozott, így természetesen a Naki falura is rányomta bélyegét. Az 1929-es gazdasági világválság, majd az azt követő II. világháború közötti időszak, lassú, fejlődéssel és gyarapodással telt a településen.

Az 50-es évek elején, mivel a lakosság a földosztás okán kapott földeket nem tudta saját erőből fenntartani, egymás után alakultak a különböző helyi Termelő Szövetkezetek. De ezek az 1956-os forradalom idején felbomlottak, majd újra és újraalakultak. Végül azonban az új kollektivizálási hullám már a falu egész lakosságát, illetve minden tsz-t elérte.

Napjainkban a falu lakossága és önkormányzata próbálja a lehető legjobban kihozni a helyzetéből és lehetőségeiből a legjobbat.

Természeti adottságok:

Megközelíthetőség, településrészek:

Nak község Tolna megye legnyugatibb részén, a somogyi megyehatár mellett, a Dombóvári kistérségben helyezkedik el. A legközelebbi város Dombóvár, amely 17 km-re fekszik, s ahonnan a legrövidebb úton Kospol illetve Alsóheténytelepüléseken keresztülhaladva juthatnak el Nakra. Egyébköze város Kaposvár, ami 36 km távolságra található. A buszjáratok ritkák, vasúti vonal nem érinti települést.

1946-ban az addig Újdombóvárhoz tartozó Nosztány pusztát a faluhoz csatolták. Lakosság száma napjainkban 19 fő.

Forrás: Wikipedia

Gazdaság, mezőgazdaság:

Az uralkodó talajtípusok jó szerkezetűek, kiváló tápanyag és vízgazdálkodásúak. A kiváló természeti és termelési adottságoknak köszönhetően, Nak remek mezőgazdasági lehetőségekkel bíró település. Így egyértelmű, hogy a településen a mezőgazdaság a legjelentősebb ágazat, mely mára már nagy hagyományokkal rendelkezik.

Az állat- és növénytermesztéssel is foglalkozó Naki Mezőgazdasági Zrt. jelenleg a község legnagyobb munkáltatója és ezáltal szerves része a falu mindennapi életének.

Sajnálatos módon azonban nincs jelen a településen az agrárium által megtermelteteket feldolgozó ipari háttér (malom, konzervgyár, hűtőház, gyümölcs aszalóüzem, stb.)

Nak Önkormányzata termel zöldségeket, gyümölcsöket és rózsát, ez utóbbit a Budakalászi Gyógynövénykutató intézetnek szárítva szállítja további felhasználásra.

Az önkormányzat ürm termelésébe is belekezdett a közfoglalkoztatáson belül.

Jelenleg a beindulás folyamata alatt áll a Nakoil Kft. mely az olajtök termelésére és feldolgozására szolgáló többségében önkormányzati tulajdonú vállalat. A Naki Mezőgazdasági Zrt.-vel közös vállalat beindulása további munkahelyeket teremt a településen, amely települési szinten sokat számít a munkanélküliség csökkentésében illetve a munkavállalási esélyegyenlőség lehetőségének biztosításában.

Üzletek, boltok:

Nak településen 3 kisbolt működik, a település méretéhez és egymáshoz való távolságukhoz képest rendkívül jó megközelíthetőségben. Ezen kívül egy posta van.

Egészségügy:

Háziorvos helyben rendel, és a rendelő épületében a lakosság a falu házi gyógyszerét is igénybe veheti.

Védőnő heti egy alkalommal (minden hétfőn) tart fogadóórát, s szükség esetén bármikor elérhető, illetve családlátogatásokat tart. Egy állandó gyermekorvos havi egy alkalommal a védőnővel közösen tart fogadóórát, egyébként Dombóváron érhető el.

Vallás:

A falu lakosságának túlnyomó többsége katolikus vallású.

Látnivalók:

A község látványossága az 1902-1904 között herceg Esterházy Miklós elképzelései alapján épült római katolikus templom. A templomon különböző építészeti stílusok jegyei fedezhetők fel.

Infrastruktúra:

A település infrastruktúrája a szennyvíz-és a gázhálózat kivételével kiépült, szilárd burkolatú úttal rendelkezik, villamosenergia-ellátottsága 100%-os, és vezetékes ivóvíz áll a lakosság rendelkezésére. Az áram már korábban, a vezetékes víz pedig 2005 óta Nosztány pusztán is elérhető.

Intézmények, szervezetek:

A település 1990 óta önálló polgármesteri hivatalt tart fenn. A faluban önkormányzat által fenntartottóvoda van, bár ez sajnos a kevés gyermeklétszám miatt évről évre veszélyben forog.

Az iskolások Szakcsra, illetve Dombóvárra járnak.

Civil szervezetként működik községünkben:

- a Naki Faluszépítő Egyesület,
- Hagyományörző és nyugdíjas Klub,
- Polgárőrség,
- Sportegyesület,
- „Dózsa” Horgászegyesület,
- Nak Községért Alapítvány.

Az Önkormányzat a beruházásokat, felújításokat saját erőből nem tudja megvalósítani, ezért a pályázati források minél nagyobb arányú kihasználásával igyekszik fejleszteni a települést.

A lélekszám megőrzése, az elvándorlás visszaszorítása szempontjából fontos, hogy 2013. február 1.-től megnyílt az IKSZT (Integrált Közösségi Szolgáltató tér). Itt többféle program kerül megszervezésre, a lehetőség szerinti leggyakrabban időszakonként. A programok a legkisebbektől legidősebbek érdeklődési köréig terjedve kerülnek megszervezésre. Többek között kézműves foglalkozásokat, gerinctornát, zumba csoportos foglalkozást tartanak.

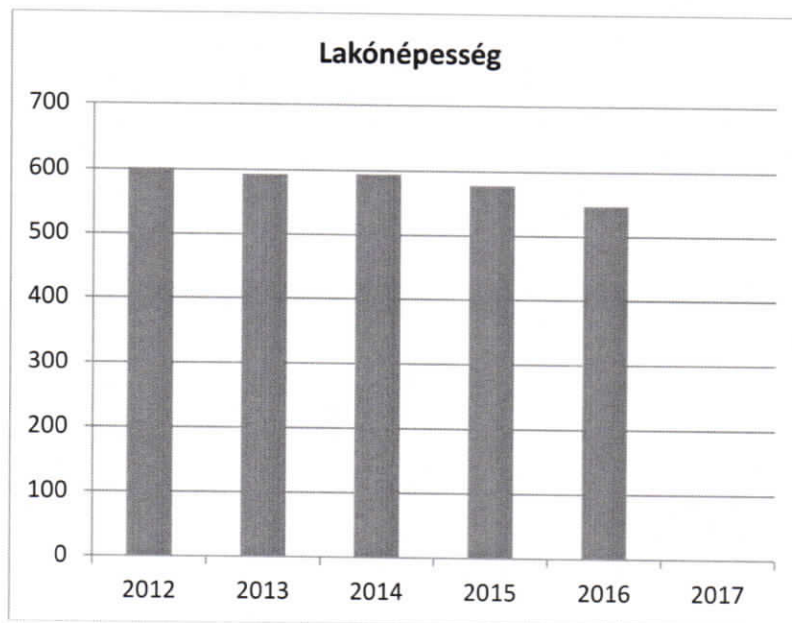

A település demográfiai jellemzői:

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2012	602	bázis év
2013	593	98,5%
2014	594	100,2%
2015	578	97,3%
2016	547	94,6%
2017	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

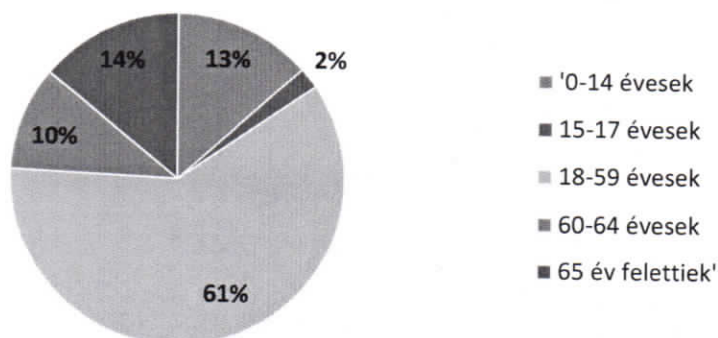

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

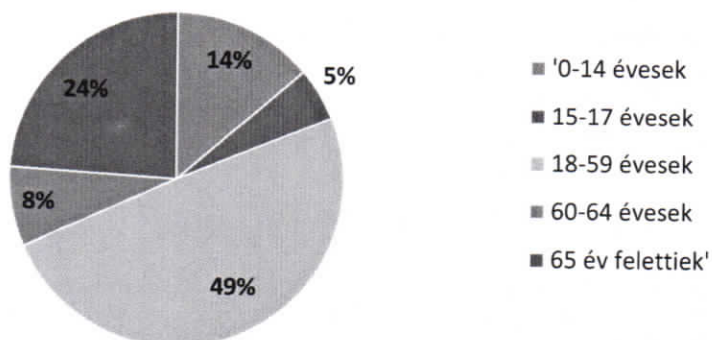
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	285	271	556	51,26%	48,74%
0-2 évesek			18		
0-14 éves	38	37	75	6,83%	6,65%
15-17 éves	6	14	20	1,08%	2,52%
18-59 éves	172	134	306	30,94%	24,10%
60-64 éves	29	21	50	5,22%	3,78%
65 év feletti	40	65	105	7,19%	11,69%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

A táblázat és a diagram egyértelműen mutatja, hogy a lakónépesség száma, ha lassan is, de továbbra is folyamatosan csökken.

Az állandó népesség korösszetételének vizsgálatakor, már jelentősebb különbségeket fedezhetünk fel a nemek közötti arányoknál.

A 0-14 évesek tekintetében a nemek közötti arányban kismértékű a különbség. A 15-17 éveseknél már megmutatkozik, hogy a nők aránya nagyobb.

A 18-59 éves korcsoportnál jelentős az eltérés, a nők 134-en, míg a férfiak 172 fővel képviseltetik magukat a 2016-os évben.

A 60 -64 évesek vonatkozásában, 8 fő az eltérés a férfiak javára.

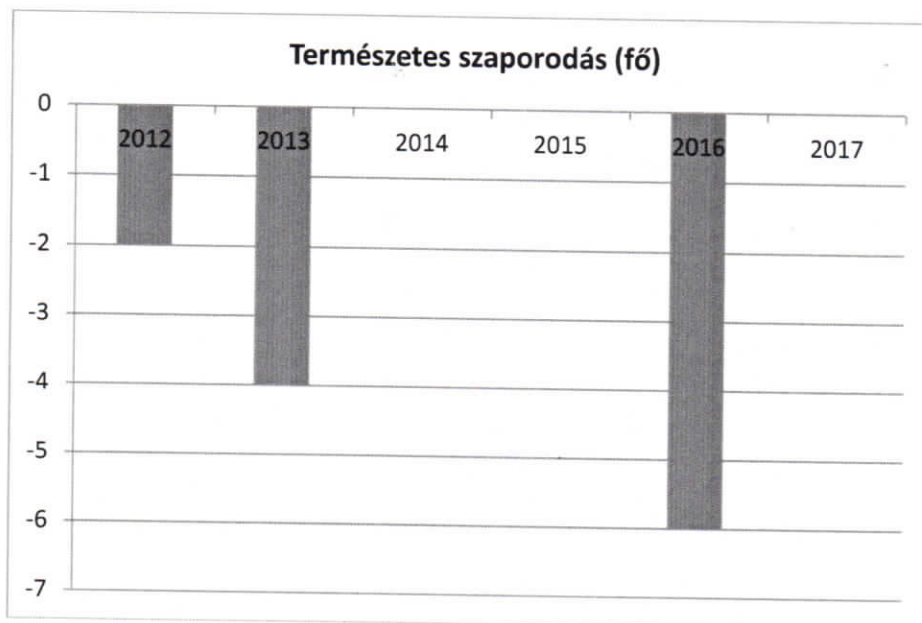
A 65 év feletti korosztálynál, már egy érdekes változás figyelhető meg a nemek összetételében. A 65 év feletti nők esetében 65fő, a férfiak esetében 40 fő volt 2016-os évben. Míg az előző korosztályok bontásában, többnyire a férfiak aránya volt magasabb, addig a 65 év felettiéknél a nők jelentősen többen vannak. Ebből azt következtetést vonhatjuk le, hogy magasabb a halálozási arány a férfiak tekintetében, mint a nőknél, hiszen teljesen megfordultak az arányok.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás (fő)
2012	5	7	-2
2013	6	10	-4
2014	8	8	0
2015	7	7	0
2016	5	11	-6
2017	n.a.	n. a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A Magyarországon jellemző népességcsökkenő tendencia Nakon is érezhető, településünkön a születések száma legtöbbször elmarad a halálozásokétól. Bár ez a 2014-es és 2015-ös évben is stagnáló tendenciát mutatott. 2016-ban viszont több mint duplája volt a haláleset, mint a születés. A természetes szaporodás rátája többségében mínusz értéket mutat.

Emellett a falu népességének lassú fogyatkozásához hozzájárul, hogy továbbra is jellemző a negatív vándorlási különbözet.

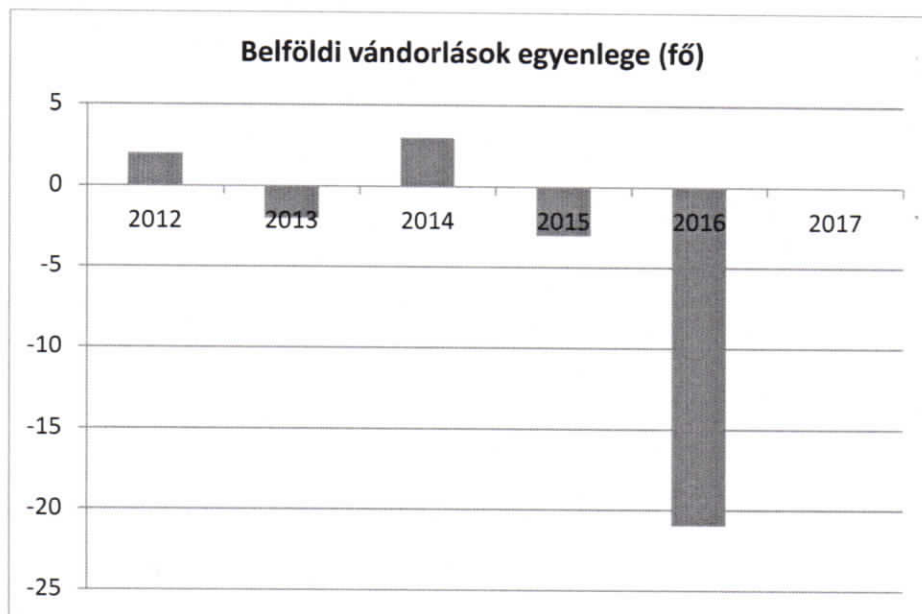
4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás	Elvándorlás	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma
2012	16	14	2	-2,6
2013	24	26	-2	-2,6
2014	25	22	3	-1,15
2015	27	30	-3	-2,96
2016	13	34	-21	-4,24
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A belföldi vándorlások alakulásánál sem mutatnak a statisztikai adatok kedvező képet. Előfordul ugyan, hogy egy-egy évben többen költöznek a faluba, mint el, de több évre vetítve továbbra is az elvándorlás nagyobb aránya a jellemző. Főleg a 2016-os év volt ilyen szempontból döbbenetesen nagyarányú, körülbelül 2,5-szer annyian költöztek (vagy legalábbis jelentkeztek át*) máshova a faluból.

*Az elvándorlás nagyobb aránya sok esetben abból is adódik, hogy a lakosság egy része, különböző okok miatt átjelentkezik a közeli városokba, így remélve a kedvezőbb munkához, oktatáshoz való hozzájutás lehetőségét.

Emellett településünkön jellemző, hogy az idősebb korosztály képviselői nagyobb számban vannak jelen. Ezt az öregedési index arányaival tudjuk legjobban bemutatni.

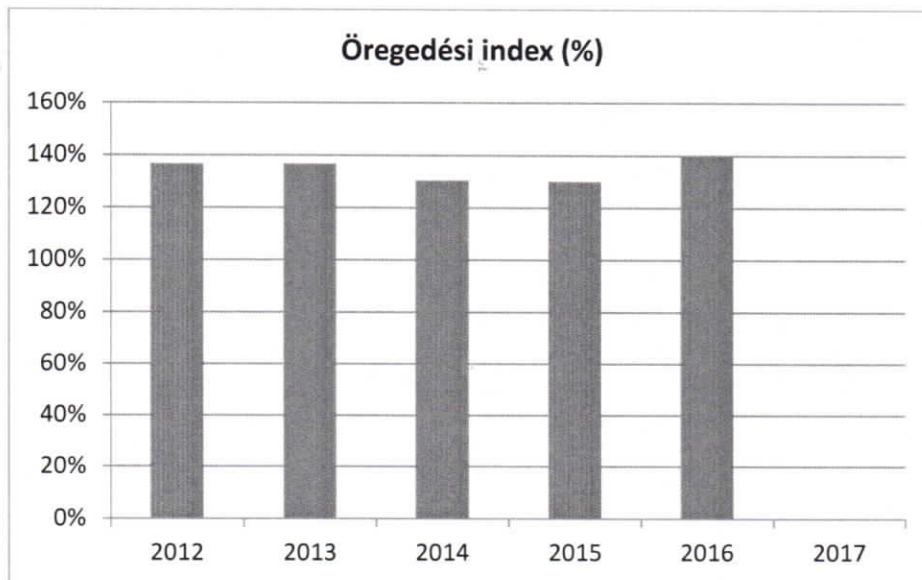
Az **öregedési index** mutatja meg, hogy a település népességére mi a jellemző: amennyiben az index 100 alatti, az azt jelenti, hogy a 14 év alattiak vannak túlsúlyban, tehát fiatalos a népességszerkezet. Ha az index 100 feletti, akkor a 65 év felettiak vannak többen, és a település elöregedő.

Nak Községben az öregedési index sajnos minden évben a 65 év felettiak többségben létét mutatja. A rendelkezésre álló adatok azt mutatják, hogy a településen élők többsége 65 év feletti, vagyis **előregedő a település**, az idősek ellátására fokozott figyelmet kell fordítani.

Az idősek házi gondozói segítséget vehetnek igénybe.

3. számú táblázat - Öregedési index(Forrás: TeIR, KSH-TSTAR)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2012	108	79	136,71%
2013	108	79	136,71%
2014	107	82	130,49%
2015	108	83	130,12%
2016	105	75	140,00%
2017	n.a.	n.a.	n.a.

A 2011-es népszámlálás során a lakosok 80,1%-a magyaroknak, 7% cigánynak, 2,2% németnek, 0,2% romának mondta magát (19,5% nem nyilatkozott; a kettős identitások miatt a végösszeg nagyobb lehet 100%-nál). (Forrás: Wikipedia)

A településen az adatok alapján továbbra is van roma lakosság. Az etnikai beazonosítás és a pontos fő kiszámítása nehéz, hiszen csak az tekinthető romának, aki annak vallja magát.

A Cigány Nemzetiségi Önkormányzat a korábbi HEP adatgyűjtési időszakában még működött, de mára megszűnt. Okai az Önkormányzat számára nem ismertetett.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékosan él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Nak Község Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a település működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását, a helyi szintű közpolitika alakítása során.

A Naki Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Ezen szempontok alapján önkormányzatunk küldetésének tekinti a lakosság igényeinek magas színvonalú kiszolgálását az alábbi területeken:

- Magas színvonalú közsolgáltatások nyújtása. Az országos politikai irányelvek helyi szintű, hatékony megvalósítása.
- A képviselő-testület és bizottságai hatékony, törvényes működésének biztosítása.
- Egyenrangú kapcsolat kiépítése a lakossággal és munkatársakkal egyaránt.

Értékeink:

- Szaktudás, ügyfélbarát önkormányzat, hatékony, jogszerű ügyintézés
- Jó munkahelyi körülmények
- Esélyegyenlőség, szociális érzékenység, szolidaritás, tolerancia
- Hagyományőrzés, közösségteremtés, kooperáció
- Környezetvédelem, környezettudatosság

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Az esélyegyenlőség érvényesítése nem csak jogszabályok által meghatározott kötelezettségünk, hanem hosszú távú érdekünk is, hiszen azt a célt szolgálja, hogy minden állampolgárnak esélye legyen a jó minőségű közszolgáltatásokra, életminőségük javítását szolgáló feltételek biztosítására.

Nak Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- a szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

AHEPhelyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

Mindezek mellett célunk, az előző HEP által közölt információk változásairól és a korábban tervezett intézkedések megvalósulásáról való tájékozódás, tájékoztatás.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az AHEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunka helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

HEP-nek kiemelten foglalkoznia kell:

- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésével, foglalkozási esélyeinek javításával,
- hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók hátrányainak kompenzálásával,
- a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,
- a közszolgáltatásokhoz és az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításával,
- az esetleges lakóhelyi szegregáció felszámolásával,
- a mélyszegénységben élők, romák, nők, kisgyermekesek esélyegyenlőségével és az egyenlő bánásmód érvényesítésével a megfelelő pénzügyi, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutásával,
- az esélyegyenlőség javításához kapcsolódó prioritási sorrend meghatározásával,
- a helyben élő nehezebb sorsú, tartós betegségben lévő, fogyatékkal élő, szegénységgel küszködők, hátrányos helyzetben lévők segítségével,
- az emberi méltóság tiszteletben tartásával,
- akadálymentes közlekedés biztosításával.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

- 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról.

A fogyatékos emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel csak jelentős nehézségek árán, vagy egyáltalán nem képesek élni. E törvény célja a fogyatékos személyek jogainak, a jogok érvényesítési eszközei meghatározása és mindezek eredményeként a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének, önálló életvitelének és a társadalmi életben való aktív részvételének biztosítása.

Az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003.CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzetközi szintű stratégiákhoz, ágazati politikához:

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

A stratégia általános célja: az ifjúságban rejlő források kibontása, e korosztály társadalmi integrációjának elősegítése. A dokumentum kiemelt célként rögzíti egyebek mellett a kirekesztettség, kisodródás megakadályozását, az unió által deklarált célok átvételét, a

magyarországi és a határon túli magyar fiatalok közötti kapcsolatok fejlesztését.

A stratégia speciális célokat is megfogalmaz, ezek között szerepel az ifjúsági korosztályok társadalmi, egyéni felelősségének fejlesztése, integrációjának segítése, a gyermekvállaláshoz szükséges feltételek, a munkavállalás, otthonteremtés elősegítése.

Nemzeti Reform program

A 2017. évi Nemzeti Reform Program intézkedéseinek jelentős hányada önálló stratégia, törvény, amelyeket megelőzött a törvényekben előírt társadalmi konzultáció, továbbá az uniós programokban szereplő intézkedések esetében az EU támogatások felhasználási eljárásrendjének megfelelően mind a tervezés, mind a kiválasztás folyamatában sor kerül társadalmi egyeztetésre. A gazdaságpolitika aktuális főcélja a termelékenység, a versenyképesség javítása. Az elmúlt időszak önkormányzati intézkedései már alapvetően ezt a célt szolgálják: béremelés, adó- és járuléksökkentés, közfoglalkoztatás átalakítása, különbözőiparfejlesztési és digitalizáció támogató programok, az oktatás és képzés az esélyeket megerősítve, versenyképesebbé tétele, az egészségügyi szolgáltatások fejlesztése.

Roma Integráció Évtizede program

A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlőbánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

A Stratégiai Tervben meghatározott feladatok első sorban területi (hátrányos helyzetű térségek, települések) és szociális szempontok (pl. hátrányos helyzet, tartós munkanélküliség, alacsony iskolai végzettség, stb.) - illetve ezek metszete - alapján határozzák meg a legfontosabb intézkedéseket, amelyek hosszú távon biztosíthatják a legszegényebbek - köztük nagy arányban romák - valós társadalmi és gazdasági integrációját.

„Legyen jobb a gyerekeknek” Nemzeti Stratégia: célja,

A Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolja, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit.

A törvény minden gyermekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyermekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. Másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége. Ez a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

A szegény gyermekkor nem csak az anyagi javak hiányát jelenti, hanem azt is, hogy a gyermekek előtt lezáródnak azok a lehetőségek, amelyek révén jó eséllyel kapcsolódnak be a társadalom nagy rendszereibe, munkába, állampolgári részvételbe, egyáltalán: hozzájuthatnak a tisztas megélhetéshez.

Nemzeti Társadalmi felzárkóztatási Stratégia(NTFS)

A felzárkózás politika az új stratégiai és kormányzati keretek adta átfogó megközelítésmód, amely a szakpolitikák összehangolásával és komplex beavatkozásokkal kezeli az ország társadalmi kohézió szempontjából meghatározó szociális problémáit.

A felzárkózás politika célja, hogy

- csökkenjen a szegénységben vagy társadalmi kirekesztettségben élők aránya;
- csökkenjen a hátrányos helyzetű gyermekek társadalmi lemaradása, gyengüljenek a szegénység átörökítésének tendenciái;
- csökkenjenek a roma és nem roma népesség közötti társadalmi különbségek;
- enyhüljenek a társadalmi és területi kizáródás jelenségei, folyamata;

- minél több embert hozzon abba a helyzetbe, hogy felelősséget tudjon vállalni saját sorsáért;
- a felzárkóztató programok teljesítményre ösztönözzenek és teljesítményt várjanak el.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Nak Község Önkormányzatának nincs az esélyegyenlőségi célcsoportokat – mélyszegénységben élők és romák, gyermekek, nők, idősek, fogyatékkal élők – érintő helyi szabályozása.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Nak Község Szabályozási tervét, és a Településszerkezeti tervet a Képviselő-testület 2004-ben fogadta el.

A Kormány 2011. évtől Új Közfoglalkoztatási programot vezetett be az eddigi közcélú foglalkoztatás helyett.

Ennek keretében hosszabb tartamú (2-12 hónap) közfoglalkoztatási pályázati rendszert biztosít, nagyarányú állami támogatással (95% és 75-100% költségek finanszírozásával).

A munkanélküliség ellen az önkormányzat küzdeni kíván, hiszen a munkanélküli családokban romlanak az életkörülmények és az emberek életminősége, másrészt az önkormányzat szociális kiadásai emelkednek a támogatások, segélyezések miatt.

2010-ben a Polgármesteri hivatal épületének komplett akadálymentesítése került kivitelezésre, mely a fogyatékkal élők számára biztosít hozzáférési lehetőséget.

2012-ben átadásra került az Integrált Közösségi és Szolgáltató tér (IKSZT), amely egy komplex tevékenységi körrel gazdagítja a falu lakosságát. Ez a mai napig működik, tért és lehetőséget adva a lakosság minden tagjának, hogy kulturális, informatikai és közösségi lehetőségeik teljesek legyenek.

Az IKSZT által nyújtott szolgáltatásokkal az önkormányzat fő célja az, hogy a vidéki gazdaság és lakosság számára nyújtott alapszolgáltatások fejlesztésével, a vidéki gazdaság és társadalom fejlődését elősegítse.

Az orvosi rendelő teljes átalakítására, korszerűsítésére és komplett akadálymentesítésére, az önkormányzat 2012. évben pályázatot nyújtott be, és 3 millió 300 ezer forint összeget nyert. A pályázat megnyerse óta a felújítás elkészült, a teljes akadálymentesítéssel bárki számára elérhetővé vált az orvoshoz való bejutás.

Falugondnoki szolgálat:

2015.02.01.-től lépett életbe a Nak község falugondnoki szolgálata. Fenntartója az önkormányzat.

A falugondnoki szolgáltatás célja a községben élők esélyegyenlőségének növelése, az ott élők életfeltételeinek javítása, a közszolgáltatásokhoz való hozzájutás és a szociális alapellátások

kiepítésének elősegítésére, a település szolgáltatási funkcióinak bővítése, közösségfejlesztés, valamint a jobb életminőség elérése. Igény szerit a kistérségi közlekedési szolgáltatásokban való részvétel. A falugondnoki szolgáltatás valamennyi eleme térítésmentes!

Az idősök házi gondozása

Több éve megszokott már hogy az idősök házi gondozó segítségét vehetik igénybe. Korábban „Kapaszkodó” Szociális és Gyerekjóléti Alapszolgáltató néven lévő szolgáltatás feloszlott. Ma „Kaposmenti Segítő Kéz” néven működik házi gondozás, térítéses szolgáltatásként. A kistérség alapította, székhelye Csikostöttösön van a településünkhöz legközelebbi iroda Kaposulában. Nacion jelenleg 11 ellátott van.

A házi gondozó az idősök számára nagy segítség, például gyógyszerek beszerzésében, ügyek intézésében.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A 15 járási község 2015. január 1-jével hozta létre a Kapos-menti Terület- és Vidékfejlesztési Társulást, amely addig a Kistérségi Társulás főbb tevékenységi körét jelentette (településfejlesztés, pályázatírás, koordinatív feladatok).

A Dombóvári Szent Lukács Egészségügyi Nonprofit Kft:

A dombóvári kistérség központjában lévő intézmény 1969 óta folyamatosan mintegy 80.000 ember számára biztosítja a fekvő- és járó beteg szakellátást főként Tolna megyében, (Dombóvári- és Tamási kistérségek) de jelentős észak-baranyai területet is ellát (Sásdi kistérség egy része). A kórház szerkezetében, szakmai összetételében és az infrastruktúrában, a személyi és tárgyi feltételrendszerben 1969-től napjainkig folyamatos és igen jelentős változások következtek be.

Pályázati forrásokból az elmúlt évtizedbe jelentős felújítások, korszerűsítések történtek a kórházban. A fejlesztések a lehetőségekhez mérten továbbra is folytatódnak.

„A 2014-2020. időszakra vonatkozó további fejlesztésekre részletes terv készült, melynek lényegesebb elemei sürgősségi osztály kialakítása, rendelőintézet rekonstrukció a külső telephelyek megszüntetésével, a kórház tömb épület teljes körű felújítása, minden szakterületre kiterjedő orvos technológiai fejlesztés, kiemelten a CT diagnosztika lehetőségének megteremtése.”

(Forrás: szlkorház.hu)

Emergency Service:

orvosi ügyelet ellátása

Dombóvár és Környéke Kistérségi Társulás

mozgó könyvtári feladatok, foglalkoztatás, területfejlesztés

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a 2/2012.(VI.5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete tartalmazza.

A helyzetelemzés elkészítéséhez a KSH és a TeIR adatbázis, valamint a népszámlálási adatok szolgáltak alapul. Emellett Nak Község Önkormányzatának ismeretei. További partnerek: Naki Óvodavezető, Védőnő, falugondnok, házi gondozó.

A települési önkormányzat külön nem gyűjtött és nem elemzett adatokat az esélyegyenlőségi szempontból kiemelt prioritást igénylő idősokkal, nőkkel és a fogyatékkal élőkkel kapcsolatban.

2017 évre vonatkozóan egyes adatok hiányosak.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége.

A fejlett országokban *mélyszegénységen* azt a jelenséget értjük, amikor valaki egy relatív szegénységi küszöb alatt, alapvető javakat és közszolgáltatásokat nélkülözve él, és kevés esélye van arra, hogy ebből a helyzetből önerőből kilépjen. A benne élőket jelentős hátrányok sújtják az élet szinte minden (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy) területén.

Lényegében azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket, és a hátrányos helyzetű térségben élőket.

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, és romák. Tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motivátság problémák, a társadalmi előítélet jelenléte.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete – a számviteli nyilvántartások alapján – 2018 első félévére vonatkozóan Tolnában 296 024 forint volt, kb. 9%-kal magasabb, mint a megelőző év azonos időszakában. A havi nettó átlagkereset 196 855 forintot tett ki, ez növekedést jelent az egy évvel korábbi időszakhoz képest (109,8%).

(Forrás: KSH, Statisztikai tájékoztató Tolna megye)

Nak jövedelmi helyzetére való vonatkozó adattal nem rendelkezünk.

A létminimum alatt élőkről nincs az önkormányzatnak kimutatása, a segélykérelmekből (lakásfenntartási- átmeneti- rendkívüli- segély) lehet következtetni az átlagon aluli életszínvonalra. Települési szinten, a 2017-es év alapján mintegy 20 családot érinthet, de e mellett még lehetnek olyan személyek, akik szégyellik a segélykérelem beadását vagy kevésbé tudják, mely ellátásra lennének jogosultak.

Az eladósodás is megjelent a településen, árverezést az elmúlt évben is több ingatlanra tűztek ki. Ezeknek az árverezéseknek, s az elvándorlásoknak köszönhetően sok ház üresen áll.

Emellett a házak kihasználatlanságának okaként fordul még elő, hogy az idős rokonuk elhunytá után az örökösök nem használják, csupán értékesíteni szeretnék az ingatlanokat, amik így sok esetben évekig állnak lakatlanul.

Több család **védendő fogyasztóvá** vált a közüzemi tartozások miatt. A lakhatás megőrzése, illetve a hajléktalanná válás megelőzése érdekében a legnehezebb anyagi körülmények között élők speciális védelmet érdemelnek - az energiaszolgáltatás tekintetében is. Ennek eleget téve - az Európai Unió előírásai alapján - került bevezetésre az ún. védendő fogyasztók intézménye a villamos energia (2008. január 1-től), illetve a gázosztályozás (2009. január 1-től) tekintetében. Ezen belül két kategóriát - a szociálisan rászoruló és a fogyatékossgal élő fogyasztók csoportját - különítenek el a jogszabályok.

2014. január 1-től már a vízszolgáltatásban is bevezették a védendő fogyasztóvá válás lehetőségét. Településünkön ezt is többen igénybe veszik.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Dél-Dunántúl Magyarország gazdaságilag kevésbé fejlett, országos viszonylatban magasabb munkanélküliséggel és alacsonyabb foglalkoztatási és aktivitási aránnyal rendelkező régiója. A régió munkanélküliségi rátája a 15-64 évesek körében, 2017-ben 6,4%-os volt. Ez a 2016-os évnél (6,2%) kismértékben rosszabb, de a korábbi évek adataihoz képest nagymértékű javulást jelent. A mélypont az elmúlt tíz évben a 2013-as 13%-os munkanélküliségi ráta volt. (KSH)

A 2011-es népszámlálási adatai alapján, Magyarország gazdasági aktivitásának tükrében látható, hogy Tolna megyében 42.2%-43.9%-os volt ez az eredmény.

A Munkaügyi Központ számos eszközzel igyekszik a foglalkoztatásokat, elhelyezkedéseket támogatni (pl. képzések, bértámogatás, csoportos tájékoztatók a lehetőségekről). A foglalkoztatás ennek ellenére továbbra is negatív tendenciát mutat, nem csak a településünkön, hanem kistérségi szinten is.

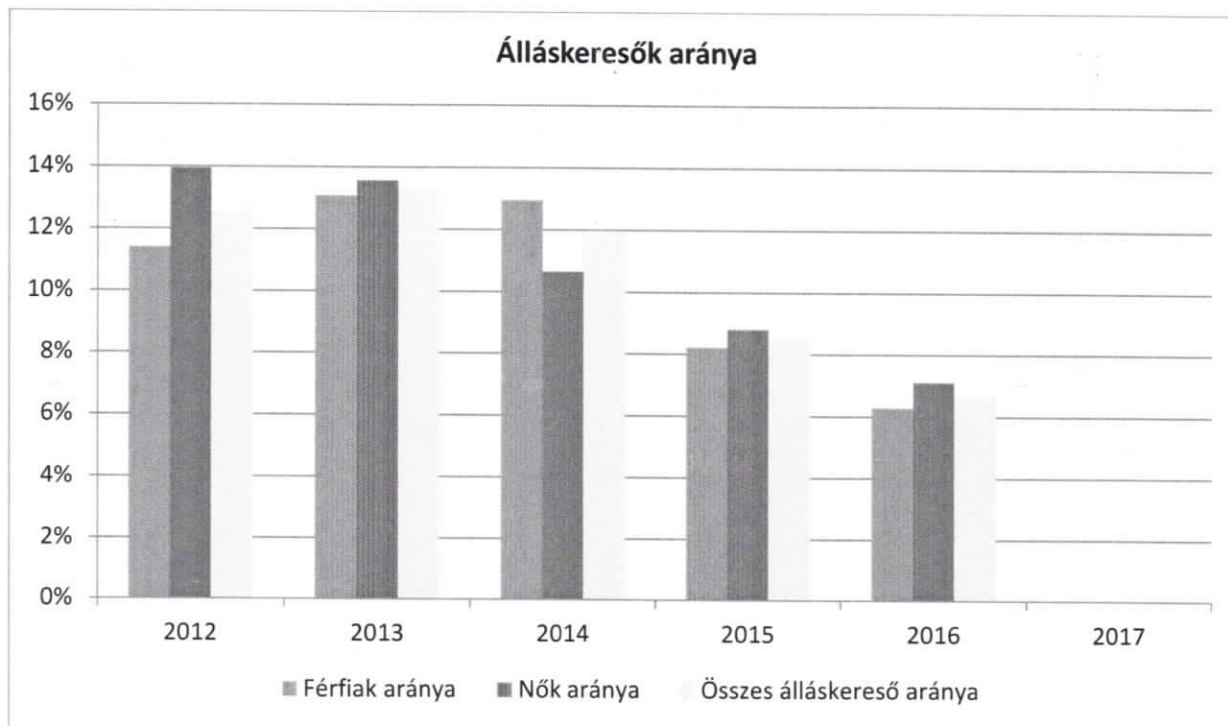
A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok (megváltozott munkaképességűek, romák, alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők, nők) egyre tartósabban szorulnak ki a munkaerőpiacról, egyre nagyobb számban kerülnek ki a munkaügyi regisztrációból, ezzel elveszítve a szervezett segítségnyújtás legfontosabb esélyét

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	215	181	396	25	11,4%	25	14,0%	50	12,6%
2013	216	175	391	28	13,1%	24	13,6%	52	13,3%
2014	218	178	396	28	13,0%	19	10,7%	47	11,9%
2015	216	176	392	18	8,2%	16	8,8%	33	8,5%
2016	207	169	376	13	6,3%	12	7,1%	25	6,6%
2017	n.a.	n.a.	n.a.	12	n.a.	12	n.a.	23	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

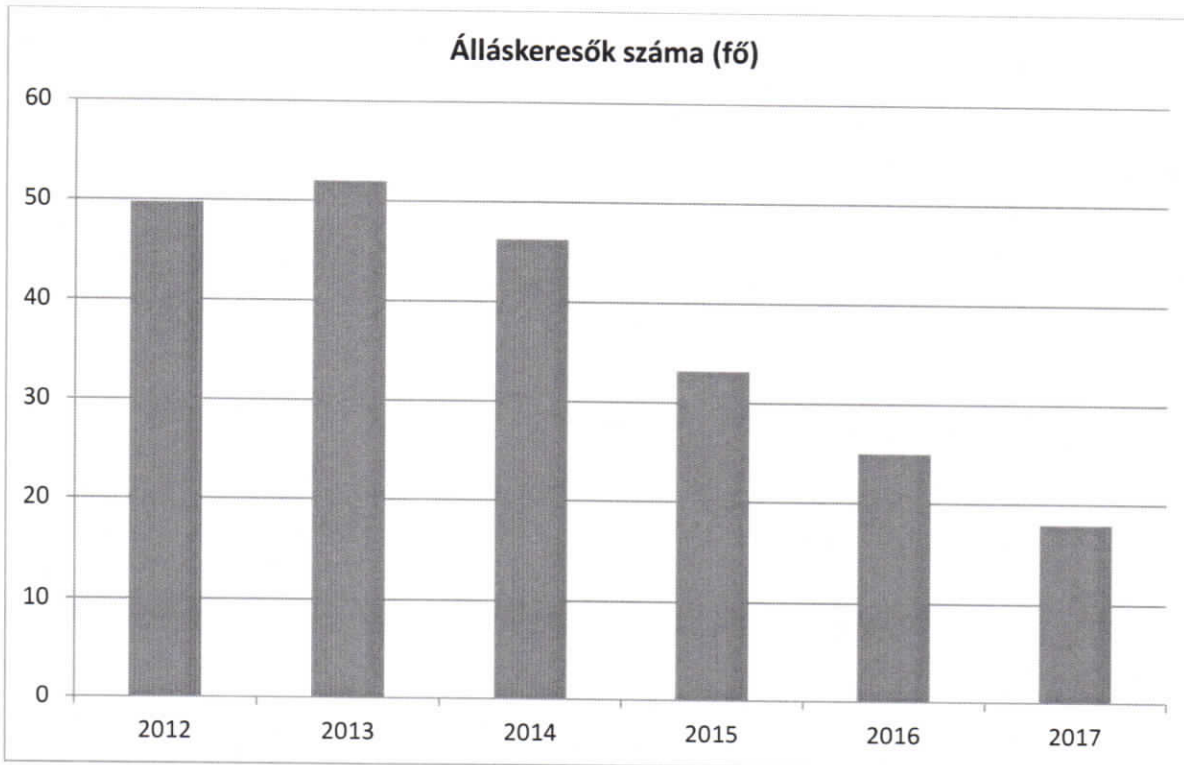

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		50	52	46	33	25	18
20 év alatti (TS 1002)	Fő	2	1	2	2	2	n.a.
	%	4,0%	1,9%	3,8%	6,8%	6,0%	0,0%
20-24 év (TS 1003)	Fő	6	8	5	4	3	2
	%	11,6%	14,4%	11,4%	10,5%	11,0%	8,4%
25-29 év (TS 1004)	Fő	7	7	7	3	2	3
	%	14,1%	13,5%	14,6%	8,3%	8,0%	13,9%
30-34 év (TS 1005)	Fő	8	8	6	6	4	2
	%	16,6%	14,4%	13,0%	16,5%	15,0%	8,4%
35-39 év (TS 1006)	Fő	8	8	7	2	3	4
	%	15,1%	14,9%	15,1%	6,8%	13,0%	23,7%
40-44 év (TS 1007)	Fő	4	6	5	6	4	3
	%	7,5%	11,5%	11,4%	16,5%	16,0%	15,0%
45-49 év (TS 1008)	Fő	7	7	8	4	2	0
	%	14,6%	13,5%	16,2%	11,3%	9,0%	1,4%
50-54 év (TS 1009)	Fő	3	4	2	2	2	2
	%	6,5%	6,7%	4,3%	6,0%	9,0%	11,1%
55-59 év (TS 1010)	Fő	4	5	5	4	2	1
	%	8,5%	8,7%	9,7%	11,3%	6,0%	7,0%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	1	0	0	2	2	2
	%	1,5%	0,5%	0,5%	6,0%	7,0%	11,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A rendelkezésre álló adatokból kiolvasható, hogy az álláskeresők száma 2013-as évben a legmagasabb (52 fő), viszont ez már csökkenő tendenciát mutat a korábbi 2008-2012-es időszakhoz képest. Ha a korcsoportos megosztásban is megvizsgáljuk, akkor látható, hogy jelenleg a pályakezdő fiatalok, 6%-ban vannak jelen a regisztrált munkanélküliek között. Az adatok alapján a 2016-s évre vonatkozóan, a 40-44 évesek között van arányaiban a legtöbb regisztrált munkanélküli. Sajnos az általános tendencia, hogy az 50 év felettieket már nem igazán veszik fel a munkahelyekre továbbra is megszokott, ennek a százalékos aránya településünkön jelenleg 17%-os.

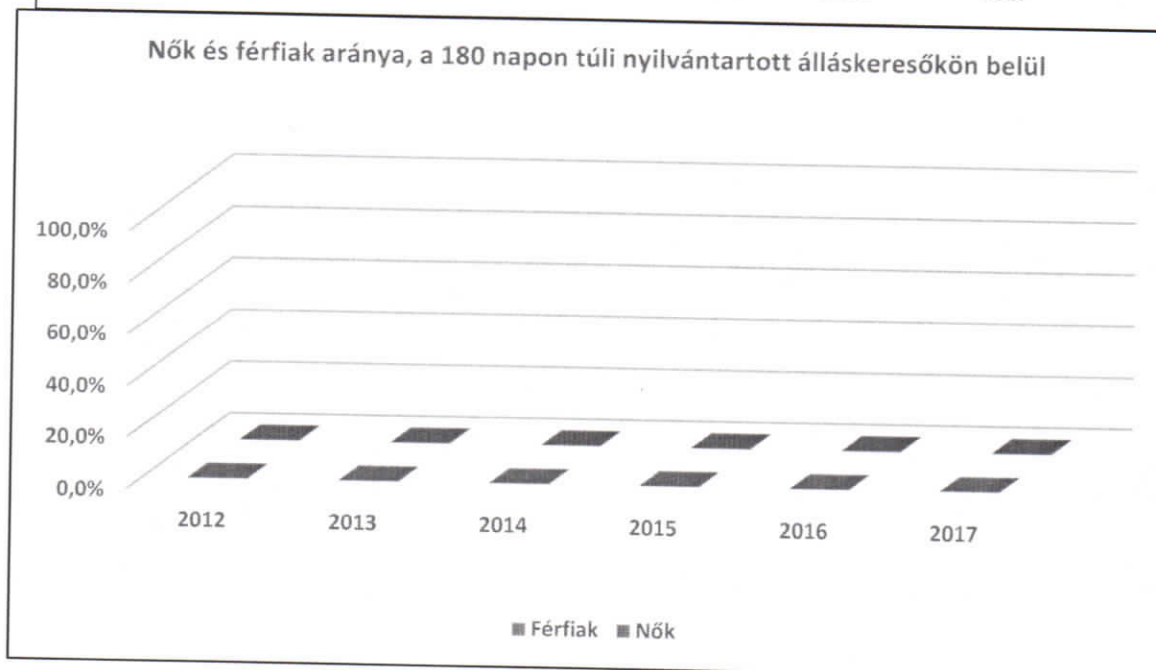
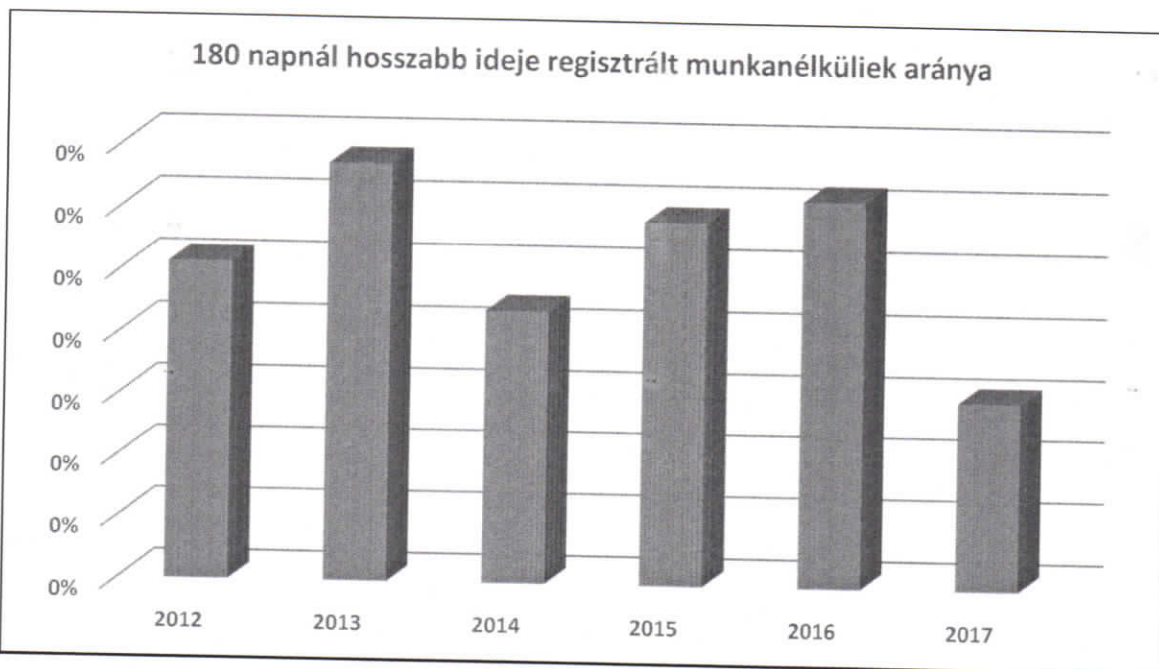

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	25,63%			0	n.a.	n.a.
2013	33,65%			0	n.a.	n.a.
2014	22,04%			0	n.a.	n.a.
2015	29,32%			0	n.a.	n.a.
2016	31,18%			0	n.a.	n.a.
2017	15,22%			0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi hivatal

A munkanélküliek számának vizsgálatakor a nemek arányát is szükséges megvizsgálni, de ehhez jelenleg nem áll rendelkezésre elegendő adat.

A pályakezdő fiataloknak nehéz az elhelyezkedés. A legtöbb munkáltató gyakorlott munkavállalót szeretne, így a fiatal pályakezdőket nem szívesen alkalmazzák. Ez rendkívül nehéz helyzetet teremt, hiszen hogyan legyen a pályakezdőknek gyakorlata, ha gyakorlat nélkül nem veszik fel a munkáltatók az adott munkákra őket.

A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. A munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

Általánosságban Nakra vonatkozóan elmondható, hogy a munkanélküliség kismértékben csökkent, de jelentős pozitív változás nem tapasztalható. Ingadozóak az eredmények.

Az alacsony végzettségű munkavállalók többségének, többnyire csak a közmunka ad jövedelemszerzésre lehetőséget. Néhányan azokban a gyárakban tudtak elhelyezkedni, amelyek saját járatot indítanak településünkre, vagy azon keresztül a munkavállalóik munkába járásának megoldása érdekében. Pontos számokról az önkormányzatnak nincs adata.

Alkalmi munkából is élnek a lakosságból néhányan, (a mezőgazdaságban kapálásból), de e személyekről nyilvántartás, pontos számadat nincs.

A gazdaságilag nem aktív népesség száma a kilencvenes évekig folyamatosan csökkent, a rendszerváltozást követő években azonban hirtelen megemelkedett, miután a gyorsan növekvő munkanélküliséget ellensúlyozandó, meglehetősen széles körben éltek a rokkantsági nyugdíjazás lehetőségeivel, vagy választották a korengedményes, illetve előnyugdíjazást. 2001-et követően – a nyugdíjkorhatárok emelése és a gyerekszám további csökkenése miatt – az inaktív népesség száma újra csökkenni kezdett.

A Dombóvári kistérségben régebben számos településen voltak működő mezőgazdasági termelő szövetkezetek, mára átalakultak részvénytársasággá, vagy korlátolt felelősségű társasággá, vagy szétdarabolódva kisebb vállalkozások folytatják tovább a mezőgazdasági tevékenységet. Nak községben is több család él mezőgazdasági tevékenységből, főleg növénytermesztéssel foglalkoznak. A vállalkozások jelentős része, családi gazdaságként illetve östermelőként tevékenykedik.

Ipari tevékenységet a környező nagyobb városokban végeznek, de a vidéki munkavállalókat már nem szívesen alkalmazzák, valószínűleg a munkába járás nehézségei miatt.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

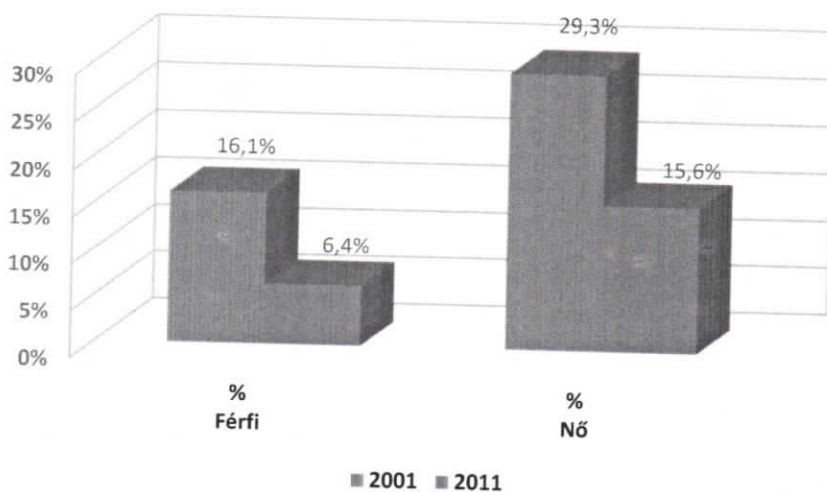
A foglalkoztatás tekintetében fontos megvizsgálni az iskolázottságot, hisz az elhelyezkedés minőségénél is első számú kritérium ez. Az alábbi táblázatokban bemutatásra kerül a helyi lakosság iskolázottsága.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	83,9%	70,7%	16,1%	29,3%
2011	93,6%	84,4%	6,4%	15,6%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában

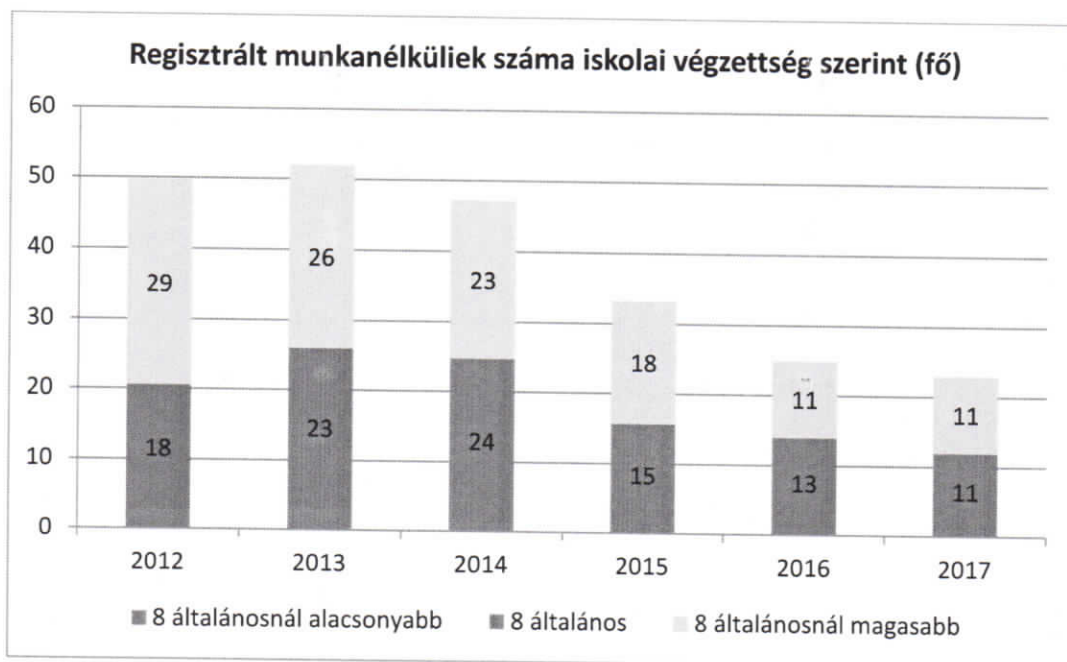
A 10 évre vonatkozó összehasonlításban látható, hogy az iskolai végzettséggel nem rendelkezők létszáma mind a nők, mind a férfiak esetében jelentősen csökkent. Ez bizakodásra adhat okot az elkövetkező évek lehetséges tendenciáira. Érdekes, hogy a 2001-es és a 2011-es év adatai alapján is a nők azok, akik nem rendelkeztek semmilyen végzettséggel. Ennek oka kérdéses, de mivel nem tudni milyen korosztályú személyekről van szó, az okokat kutatni nehéz. Esetlegesen lehetséges a fiatal (iskoláskori) gyermekvállalás, családon belüli okok. Konkrétumok nélkül nehéz meghatározni, milyen beavatkozások lennének szükségesek, ahhoz hogy az arány továbbra is jó irányba haladjon.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	50	3	5,5%	18	35,7%	29	58,8%
2013	52	3	6,3%	23	43,8%	26	50,0%
2014	47	1	2,6%	24	49,7%	23	47,6%
2015	33	1	3,0%	15	44,4%	18	52,6%
2016	25	1	4,0%	13	52,0%	11	44,0%
2017	23	1	4,3%	11	47,8%	11	47,8%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munka világában elengedhetetlen, hogy versenyképes tudással rendelkezzen minden egyén. Azok a személyek, akiknek a 8 általános iskolai végzettsége sincs meg, teljesen kiszorulnak a munkaerőpiacról. Nacionálisan a 2017-es adatok alapján ez 4,3 %-a a regisztrált munkanélkülieknek. A 8 általánossal rendelkező regisztrált munkanélküliek száma 47,8%, s pont ugyanennyi az általánosnál magasabb végzettséggel rendelkezők száma. Érdekes jelenség, mert bár több a regisztrált munkanélküli az általános iskolát elvégző vagy az ennél még alacsonyabb végzettségűek között (52,1%), mégis a különbség nem nagy. Ezek szerint a település lakosai körében az elhelyezkedés nehéz magasabb végzettséggel is.

Ennek egyik oka lehet, hogy a magasabb végzettségek, esetleges szakmák, nem a mostani munkaerő piaci kereslethez igazodnak. Itt nagyon fontos lenne, hogy a legyen adat arról, milyen végzettségekkel nem lehet elhelyezkedni a munkaerőpiacon, esetleg általános iskolai végzettségre épülő képzésekkel, illetve átképzésekkel lehetne javítani a munkához való hozzájutáshoz.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

Év	Általános iskolai felnőttoktatásban tanulóknak száma	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban	
	Fő	Fő	%
2012	n.a.	n.a.	n.a.
2013	n.a.	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

A helyi lakosságból felnőttképzésben résztvevőkről nincs kiértékelhető adatunk.

A munkanélküliek iskolai végzettségének adataiból látható, hogy nagy szükség lenne az ilyen jellegű felzárkóztató képzésekre, mint az általános iskolai, vagy a szakképesítés tekintetében.

c) közfoglalkoztatás

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét.

A helyi munkaerő foglalkoztatásban az Önkormányzat a korábbi HEP adatgyűjtési időszakához hasonlóan aktív szerepet játszik. Az aktív korú népességből (376 fő 2016-ban), a lakosság egy része közmunkával jut megélhetési forráshoz. Az önkormányzat pályázati beruházásai kapcsán, lehetőség van a közmunkaprogramban résztvevők aktív bevonására, így segítve a folyamatos foglalkoztatást.

A közmunkaprogram keretében a foglalkoztatottak a falu szépítésében, rendezésében és pályázatok kapcsán az előkészítő munkában is aktívan részt vesznek. A közmunkások irányítását egy fő végzi, aki minden tekintetben felügyeli a közmunkások tevékenységét, munkavédelmi előírások betartása mellett. A minden évben induló mezőgazdaság program keretében a közmunkások legfőbb feladata Nakon a rózsatermesztés, amely az önkormányzat saját földjein zajlik. A rózsaszirmokat szárítva veszi át a településtől a Budakalászi Gyógynövénykutató intézet további felhasználásra. Nak a „gyógyító rózsák faluja”

A közmunkások az árok meder építésében is részt vesznek, fűvet nyírnak, sepernek, havat lapátolnak. A nők is aktívan bekapcsolódnak mindennemű munkába, szemetet szednek, és az aktuálisan felmerülő feladatokat maradéktalanul elvégzik. A közmunkások többsége jelenleg nő.

Epret, és zöldségeket is termesztenek a közmunkások. Ennek nagy sikere van, ugyanis a falu lakossága helyben, és olcsóbban meg tudja ezeket vásárolni. Újabb gyógynövény és gyümölcsök termesztése is elkezdődött. Mint például az üröm, nemes bodza.

Az önkormányzat mára már olajtököt is termel, amihez kapcsolódóan megalakult a Nakoil Kft.

A férfiak is részt vettek különböző programokban, csapadékkezelő árkok tisztításában, dűlőutak rendbetételében, óvodában az udvarok karbantartását is elvégzik. A falu rendezvényein is fontos feladat jut a közmunkásoknak. Részt vesznek az előkészítő munkában és egyéb feladatok elvégzésében (főzés, tálalás, vendégek kiszolgálása).

2015-2017 Helyi sajátosságokra épülő program keretében járdaépítés volt a feladat. Régi jó minőségű járdalapok, és új saját gyártású lapok kerültek lerakásra. A programban 2015.03.01-2016.02.29. között 17 fő vett részt (16+1fő munkavezető) Ez 2016.03.01.-től folytatódott 2017.02.28.-ig immáron 8fő+1fő munkavezető+1 fő kőműves részvételével. 2017.03.01.-től-2018.02.28.-ig pedig 5+1fő munkavezető+1fő kőművessel folytatódott. Időszakonkénti bérköltség támogatással zajlott mindez.

Minden évben indul hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási program, melynek feladata a közterületek és közintézmények rendben tartása, házi segítségnyújtás, a faluban élő idősek számára. Téli tüzelő aprítás a közintézményeknél és az időseknél. Téli síkosság mentesítés. Rendezvények előkészítése, útmunkálatok. Rendezvényeken való közreműködés.

év és hó	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma
2018.08.	24	7

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

3.2.11.sz.tábla A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja-közlekedés

	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munkanapokon	átlagos utazási idő autóbuszal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon	átlagos utazási idő vonattal	Kerékpárúton való megközelíthetőség	átlagos utazási idő kerékpáron
legközelebbi centrum	20 perc	5	30 perc	n.a	n.a	nincs kerékpárút	1 óra
megye- ékhely	1 óra 30 perc	8	n.a	n.a	n.a.	n.a	n.a
főváros	3 óra	8	n.a	n.a	n.a.	n.a	n.a

(Forrás: KSH, MÁV vasúti menetrend, Volánbusz menetrend)

A táblázatból megfigyelhetjük, hogy a közlekedés nem kimondottan jó a legközelebbi centrumba, azaz Dombóvárra, a kevés autóbusz járat párok miatt. Busszal a megyeszékhelyre, illetve a fővárosba csak Dombóvárról lehet eljutni.

d/1.) Nak Község Önkormányzata nagy hangsúlyt fektet a munkanélküliség elleni küzdelemre. A munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése érdekében az önkormányzat:

A közszolgáltatások bővítésével munkahelyet teremt, és tart fenn a közfoglalkoztatottak szélesebb körű foglalkoztatásával:

NMI:

2013. december elsején egy olyan országos közfoglalkoztatási program indult el a Nemzeti **Művelődési Intézet** szervezésében, mely újító módon használja ki a közfoglalkoztatás kereteit. A kulturális és közösségi értékteremtés, a nemzeti kultúra terjesztése, valamint az értékek megőrzésének szolgálatába állítva ezt a lehetőséget. A helyi közösségek és kultúra megerősítését, valamint az értékmegőrzést tűzte ki a céljává. Az értékteremtő munkát végző kulturális közfoglalkoztatottak a program keretében megvalósuló képzéssel, valamint a munka során szerzett tapasztalatokkal az elsődleges munkaerőpiacon hasznosítható kompetenciákra tettek szert, az általuk végzett közmunka pedig referenciaként lesz jelen a későbbi munkavállalás során.

A program által a közfoglalkoztatottak betekintést nyertek a közösségszervező- és közművelődési munkába, részt vettek helyi rendezvények megszervezésében, civil szervezetek életében, a helyi kulturális és közösségi értékek feltérképezésében, közösségi koncepciók előkészítésében, közösségszervezésben és más tevékenységekben. Átlagosan 1 főt tudtunk alkalmazni a program végéig. (2018. június 30)

OSZK:

Nak Község Önkormányzata az Országos Széchenyi Könyvtárral (OSZK) kötött együttműködési megállapodás alapján csatlakozott az OSZK által szervezett Kulturális Közfoglalkoztatási Programhoz 2017. április közepétől- 2019. február 28-ig biztosan. A program keretén belül az OSZK **1 fő könyvtári kisegítő** munkakört biztosít az önkormányzatunk számára.

d/2.) Az önkormányzat rendszeresen együttműködik a Munkaügyi Hivatallal

d/3.) Az önkormányzat lehetőségeihez mérten próbál új munkahelyeket teremteni, ezzel elősegítve munkavállalás megkönnyítését településen belül, illetve a település lakosságszámának megőrzését is. Erre példa a Nakoil Kft. projektje.

Nakoil Kft projekt tartalmának bemutatása:

Agrárlogisztikai Központ kialakítása Nakon: A tervezett fejlesztési program megvalósításához a Naki Önkormányzat és a helyben működő mezőgazdasági vállalkozás, a Naki Mezőgazdasági Zrt. közös vállalatot hozott létre az Önkormányzat többségi tulajdonlása mellett Növényolaj Termelő, Feldolgozó és Értékesítő Korlátolt Felelősségű Társaság, rövidített nevén Nakoil Kft. néven.

Nak település Tolna megye nyugati szélén fekvő mintegy 500 fős kis település. Adottságait tekintve a mezőgazdasági tevékenységre alapozott kitörési pontok feltárása ad lehetőséget a település lakosság megtartó képességének a fokozására, a fejlődési esélyek növelésére.

Nak település természeti adottságait tekintve elsősorban a szántóföldi növénytermesztés és szántóföldi kertészet adta lehetőségek kihasználására ad lehetőséget. A XXI. század elejére az emberiség egészségi állapotának a változása és az egészséges életmódhoz való alkalmazkodás igénye egyre fokozódik. A mesterséges úton előállított egészségmegőrző és egészségi állapotot fokozó készítményekkel szembeni tiltakozás növekedése a természetes alapanyagok iránti igényt folyamatosan növeli. Ebbe a folyamatba illeszkednek be a hidegen sajtolt növényi olajok, melyek egészségmegőrző szerepe a mesterséges készítményekkel szemben számos előnyt tartalmaz. A különböző olajos növények szárított magjai számos betegség megelőzésében és gyógyításában használhatók fel nagy hatékonysággal. Az egyik legjelentősebb olajos mag a héj nélküli tökmag, melynek olaját többszörösen telítetlen zsírsavak és zsírsavszármazékok (linolsav 45-50%, E-vitamin, delta-7 fitosterol, protoklorofillok) alkotják. Javítja a prosztatata működését, hozzájárul a vér normális koleszterin szintjének a fenntartásához, lassítja az érleszesedés folyamatát, jótékony hatású a nemi potenciál fenntartására. Számos más növény magja is jelentős szerepet tölthet be az egészséges életmód kialakításában és fenntartásában (lenmagolaj, mákolaj, dióolaj, máriatövismag olaj stb.). Az egyre növekvő hidegen sajtolt olaj iránti igény a hagyományokkal rendelkező földrajzi környezetéből terjedően más térségekben is az előállítás lehetőségét vetíti előre. Nak település is azon földrajzi körzethez tartozik, ahol a tök termesztés természeti feltételei adottak. A termesztés jól illeszkedik a településen hagyományokkal rendelkező szántóföldi növénytermesztés rendszerébe. A Naki Mezőgazdasági Zrt. termesztési színvonala (technikai, technológiai felkészültsége) az alapanyag ellátáshoz megfelelő alapokat nyújt. **A technológia végrehajtásánál jelentkező jelentős kézimunka igény a településen további foglalkoztatási lehetőséget biztosít.** Az agrárlogisztikai üzem létesítése új munkahelyeket hoz létre, amit elsősorban helyben lakó munkaerővel kívánunk biztosítani a beruházók. A település központjában lévő kihasználatlan épület komplexum alkalmas arra, hogy új funkcióval újra hasznos létesítményként funkcionáljon. A főpályázó célja egy olyan új térségi agrárlogisztikai központ kialakítása, amely biztosítja a helyi vállalkozások továbbfejlesztését és új munkahelyeket teremt a településen és annak környékén.

Projekt tervezett fizikai befejezési dátuma: 2018. október 31.

(Forrás: Pályázati tájékoztató: „Agrárlogisztikai központ kialakítása Nakon”)

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Ilyen programmal az önkormányzat nem rendelkezik, helyben, a közmunkaprogramban van lehetősége a fiataloknak is a munkához való hozzáféréshez.

Emellett diákmunka programban van lehetőségük a nyári szünidejüket töltő, még tanuló fiataloknak részt venni. Ebben 2018. július hónapjában 1 fő, s augusztus hónapjában szintén 1 fő vett részt. A diákmunkások rész munkaidőben, a közfoglalkoztatottakkal együtt dolgoztak.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

3.2.14. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - felnőttek

	van/nincs	Felsorolás
felnőttképző programok a településen	van	Mezőgazdasági, növénytermesztési ismeretek (korábban volt)
felnőttképző programok vonzásközpontban	n.a.	n.a.
egyéb munkaerő-piaciszolgáltatások a településen	nincs	n.a.
egyéb munkaerő-piaciszolgáltatások a vonzásközpontban	van	Dombóvári Járási Hivatal Munkaügyi Kirendeltsége
Helyi foglalkoztatási programok a településen	van	Start munkaprogram
Helyi foglalkoztatási programok a vonzásközpontban	nincs	n.a.

Forrás: helyi adatgyűjtés

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az önkormányzat az intézményeiben nem foglalkoztat ilyen munkavállalót.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatás területén megvalósuló hátrányos megkülönböztetés nem csak az egyes ember méltóságát, egzisztenciáját, önbecsülését érintő jelenség, hanem számos egyéb következménye miatt, a társadalmi integráció megvalósulására is káros. Foglalkoztatási diszkriminációs ügyekben a legtöbb jogsértést megállapító határozat szerint, a romák, a nők és megváltozott munkaképességűek szenvedik el az esélyegyenlőségi sérelmeket.

Állásinterjúkon is gyakran diszkriminálják a nőket- gyermekük miatt, a cukorbetegeket-pontos napirend miatt, a fiatalokat- gyakorlathíány miatt, fogyatékosokat a hiányosságuk miatt.

Ezekben az esetekben sajnálatos módon semmilyen következményes eljárás nem történik, mivel az esetek többsége a hatóságok előtt látatlan marad.

Az Egyenlő Bánásmód Hatóság állásfoglalása szerint:

- az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének gyanúja esetén a jogaiban sértett fél kérelmére, vagy a törvényben meghatározott esetekben hivatalból, hatósági eljárást folytat le annak megállapítása érdekében, hogy történt-e hátrányos megkülönböztetés.(www.egyenlobanasmod.hu). A honlapon a kivetett bírósági határozatokat is nyilvánosságra hozzák, magas büntetési szankciókkal.(„A hatóság azon határozatait hozza nyilvánosságra, amelyek az abban foglalt információkkal hozzájárulhatnak jövőbeni hasonló jogsértések megelőzéséhez, illetve, ha a közzététel hozzájárul a hátrányosan megkülönböztetett személy, vagy csoport sérelmének csökkentéséhez.”)(www.egyenlobanasmod.hu).

- Fontos lenne, hogy mindenki megtegye a diszkrimináltak közül a lépéseket, hogy minden foglalkoztató tisztában legyen a következményekkel.

Nak községben nem történt hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén. Az önkormányzat, mint a munkáltatói jogok gyakorlója, betartja az egyenlő bánásmód elvét.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. Törvény az elmúlt években is, többször is módosították, melynek előírásait a Képviselő-testület a pénzbeli és természetbeni, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló önkormányzati rendeletébe építette be.

1993. évi III. Törvény 33. § (1) Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. A jegyző aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú személynek,

a) aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy

b) aki vakok személyi járadékában részesül, vagy

c) aki fogyatékosági támogatásban részesül [az a)–c) pont szerinti személy a továbbiakban együtt: egészségkárosodott személy], vagy

d) akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresői járadék, álláskeresői segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresői támogatás) folyósítási időtartama lejárt.

Figyelembe kell venni, hogy 2011. január 2.-től **bérpótló juttatásra (BPJ)**, illetve 2011. szeptember 1.-től **foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (FHT) jogosult**, aki korábban rendelkezésre állási támogatásban (RÁT) részesült, ám a jogosultságot évente felül kell vizsgálni. 2012-től csak annak folyósítható az ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni közfoglalkoztatásban vagy más foglalkoztatási jogviszony alapján. Amennyiben a feltételeknek nem tud eleget tenni, mert számára nem tudtak közfoglalkoztatás körébe tartozó munkát felajánlani, illetve a 30 nap egyéb módon sem tudja teljesíteni, akkor a 30 nap számításánál az általa teljesített közérdekű önkéntes tevékenység időtartamát is figyelembe kell venni. A bérpótló juttatásban részesülő a munkaügyi szervezetekkel nyilvántartott álláskeresőként köteles együttműködni. Január 1.-től közfoglalkoztatásban csak a kirendeltség által közvetített álláskereső, elsősorban bérpótló juttatásra jogosult személyek foglalkoztathatóak, akik a felajánlott munkalehetőséget az iskolai végzettség és szakképzettség figyelembevételével kötelesek elfogadni, emellett az önkormányzat rendeletben előírhatja jogosultsági feltételként, hogy a juttatásban részesülő a lakóköznyezetét tartsa rendben. A BJT/FHT összege a mindenkori öregségi minimál nyugdíjhoz igazítva, több mint négy évig változatlanul 28500 Ft/hó volt, majd ez lecsökkent 22500 forintra.

Az álláskereső részére álláskeresői ellátásként **álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély**, valamint **költségtérítés** jár. Az álláskeresői járadék maximum 90 nap lehet, a munkaerő piaci járulékalap 60 %-a, legfeljebb a minimálbér 100 %-a. (98.000 forint).

A Szt.25.§-a és 47.§-a a szociálisan rászoruló személyek részére az alábbi a pénzbeli és természetbeli ellátási formák adhatóak

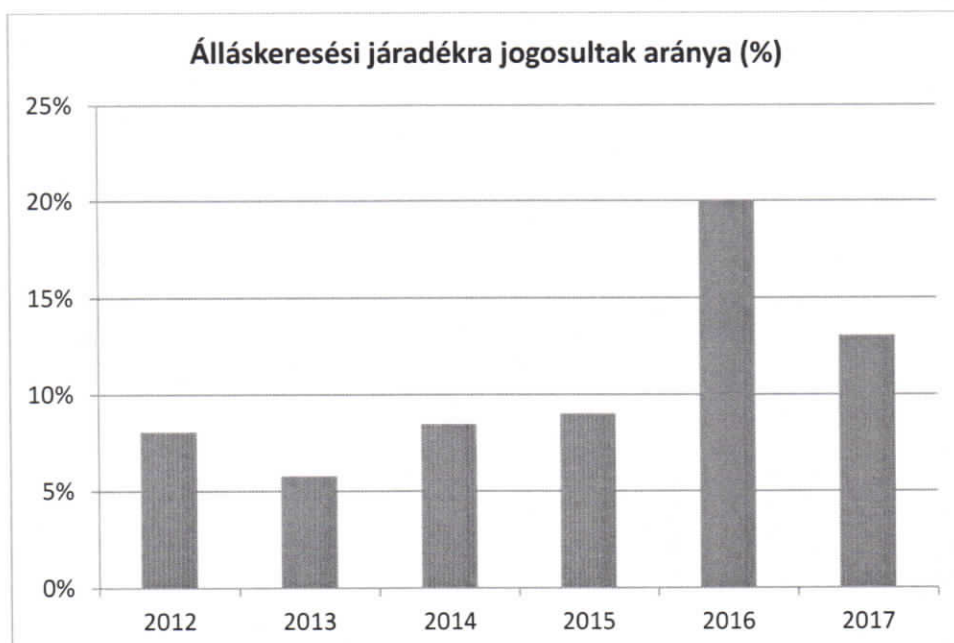
- Pénzbeli ellátások: időskorúak ellátása, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatóak.
- Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, adósságkezelés szolgál

Míg 2008-ban 4.2 % volt az álláskeresői segélyben részesülők száma, 2011-ben ez 5,9 %-ra nőtt. Megfigyelhető, ahogy csökken a 15-64 év közötti lakónépesség száma, úgy nő a segélyben részesülők száma.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma	Álláskeresői járadékra jogosultak	
	Fő	Fő	%
2012	50	4	8,0%
2013	52	3	5,8%
2014	47	4	8,5%
2015	33	3	9,0%
2016	25	5	20,0%
2017	23	3	13,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresői járadékra jogosult az a személy, aki:

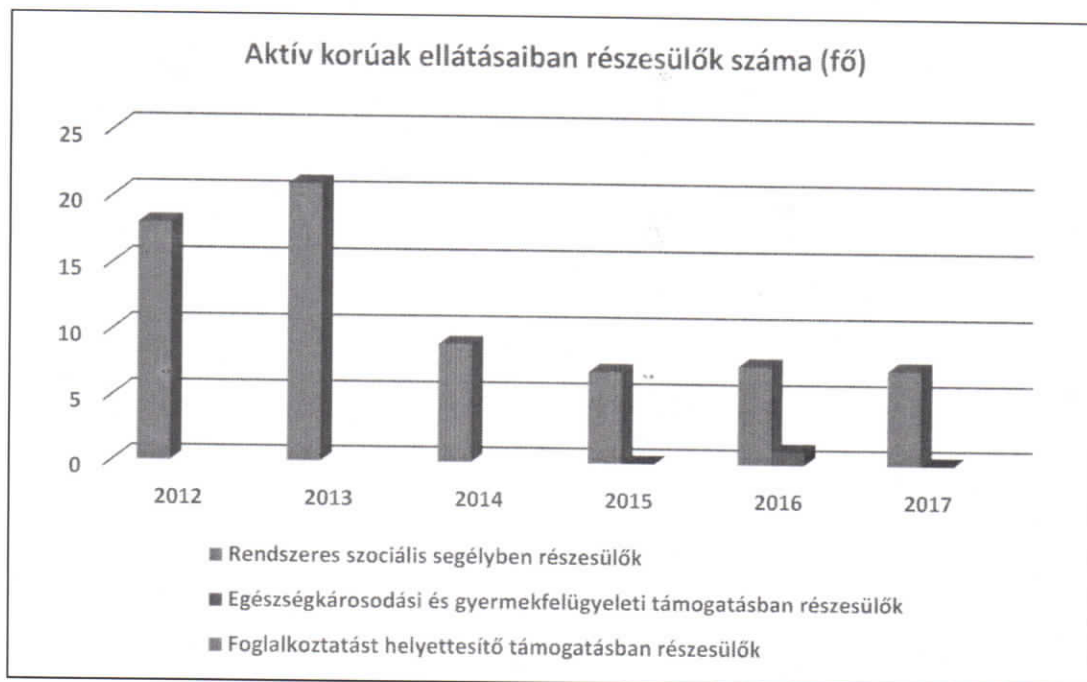
- álláskereső, és
  - az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap jogosultsági idővel rendelkezik, és
  - kereső tevékenységet nem folytat, tehát munkaviszonyban nem áll, és
  - tevékenységet sem folytat, és
  - munkát akar vállalni, de önálló álláskeresőse nem vezetett eredményre, és
  - számára az illetékes munkaügyi központ kirendeltsége sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.
- (Forrás: Nemzeti foglalkoztatási szolgálat)

A 2013-es adatoknál látható, nyilvántartott álláskeresőből, 5,8 %-os a járadékra jogosultak száma, mely egészen alacsonyabb többi évhez képest. Látható a 2016-es év során, 20 %-os. A 2017-es adatsort megfigyelve a 23 nyilvántartott álláskeresőből, már csak 13 % a járadékra jogosultak száma.

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egységkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
		Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	18		4,55%	n.a.	0,00%
2013	21		5,37%	n.a.	0,00%
2014	9		2,27%	n.a.	0,00%
2015	7	0	1,79%	n.a.	0,00%
2016	7,5	1	1,99%	n.a.	0,00%
2017	7,25	n.a.	n.a.	n.a.	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Rendszeres szociális segélyre lehet jogosult, aki egészségkárosodott, vagy aki az 55. életévét betöltötte, vagy aki az önkormányzat rendeletében meghatározott, feltételeknek megfelel, (pl. mentális állapota miatt mentesítést kap), vagy 14 év alatti gyermeket nevel és a településen nincs biztosítva a gyermek napközbeni ellátása. A rendszeres szociális segély 90%-ban fedezett ellátási forma, a bérpótló juttatás csak 80%-ban. 2011. szeptember 1.-től foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (FHT) jogosult, aki korábban rendelkezésre állási támogatásban (RÁT) részesült, ám a jogosultságot évente felül kell vizsgálni.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Nak község lakásállománya az alábbi táblázatban figyelhető meg. Az elmúlt 5 évben új lakás nem épült, épületkorszerűsítési munkákat több lakóépületen is végeztek, de erről statisztikai nyilvántartással nem rendelkezünk.

3.4.1. számú táblázat -

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen Lakásállomány lakhatási körülményeket biztosító lakások Oszáma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	283	0	1	0	0	0	0	0
2013	283	0	1	0	0	0	0	0
2014	282	0	1	0	0	0	0	0
2015	281	0	1	0	0	0	0	0
2016	281	0	1	0	0	0	0	0
2017	n.a.	n.a.	1	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Községünkben 1 szolgálati bérlakás funkcionál, melyet jelenleg a körzeti megbízott használ.

b) szociális lakhatás

Szociális lakásállománnyal az önkormányzat nem rendelkezik.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Ilyen ingatlannal az önkormányzat nem rendelkezik.

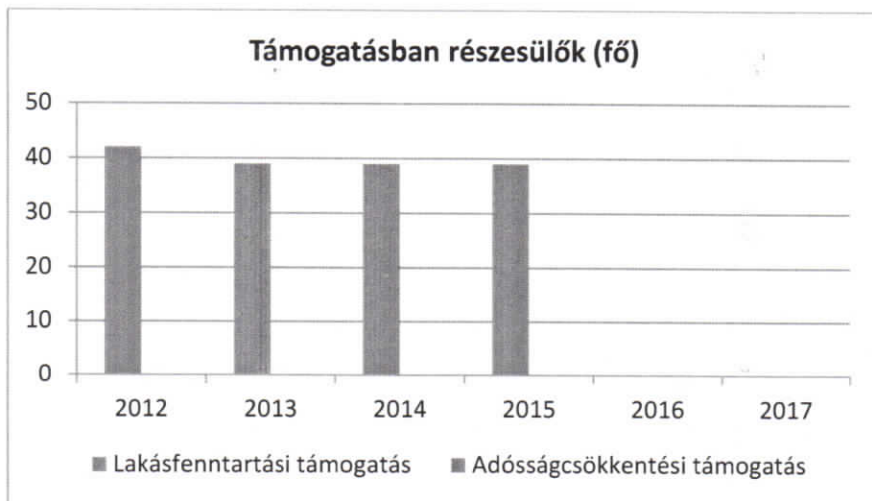
e) lakhatást segítő támogatások

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma
2012	42	n.a.
2013	39	n.a.
2014	39	n.a.
2015	39	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1.-jétől.

Nak községben nem él hajléktalan személy, és ennek veszélye az önkormányzat tudomása szerint nem fenyeget senkit.

A **lakásfenntartási támogatás**, a szociálisan rászoruló háztartások részére, a fenntartással kapcsolatos rendszeres kiadások viseléséhez ad támogatást. A jegyző állapíthatja meg a hozzájárulás jogosságát, a villany-, víz-, szemétszállítás-, lakbér díjának támogatásában. Ez járhat alanyi -, vagy normatív alapon. A lakásfenntartási támogatást elsősorban természetbeni szociális ellátás formájában, és a lakásfenntartással összefüggő azon rendszeres kiadásokhoz kell nyújtani, amelyek megfizetésének elmaradása a kérelmező lakhatását a legnagyobb mértékben veszélyezteti. [Szt. 38. § (1a)]

Normatív lakásfenntartási támogatásra jogosult az a személy, akinek a háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-át, és a háztartás tagjai egyikének sincs vagyona.

Az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem megegyezik a háztartás összjövedelmének és a fogyasztási egységek összegének hányadosával. [Szt. 38. § (2)]

A normatív lakásfenntartási támogatást egy évre kell megállapítani. [Szt. 38. § (8)]. Lakásfenntartási támogatás ugyanazon lakásra csak egy jogosultnak állapítható meg, függetlenül a lakásban élő személyek és háztartások számától. [Szt. 39. § (1)]

A lakásfenntartási támogatásra az utóbbi években kevesebben adták be igényüket. **2018 évben 2 igénylőnek** lett megállapítva a támogatás.

f) eladósodottság

Az elmúlt években láthatóvá vált, hogy az emberek meggondolatlan, és teljesíthetetlen hitelezésbe mentek bele, amelynek fedezetéül az ingatlant adták.(Jelzáloghitelek). Sajnálatos módon az így bevállalt hosszú lejáratú hitelek és a bekövetkezett gazdasági válság (devizaadósság) együttesen vezetett oda, hogy a hitelezők már nem tudták törleszteni a részleteiket. A korábbi HEP időszakánál már valamelyest jobb a helyzet, de még mindig évente több árverezés is lezajlik településünkön.

(Forrás: Nak Község Önkormányzata)

Adósságcsökkentési támogatásban a szociálisan rászoruló családok kaphatnak, a további eladósodás megakadályozása érdekében. A lakáshitelek törlesztésével és a közüzemi díjak megfizetésével küzdő,

szociálisan rászorult családok számára a további eladósodásuk megakadályozása, illetve az adósságspirálból történő kilábalásuk reális esélyének megteremtése érdekében régóta létező, ám sokak által nem ismert lehetőségként biztosítja a Szociális törvény az önkormányzatoktól igényelhető adósságkezelési szolgáltatást. Az adósságkezelési szolgáltatás a Szociális törvényben biztosított lakhatást segítő ellátás, amelyet a közüzemi díjakkal, lakhatási költségekkel és lakáshitellel hátralékba került, rászoruló háztartások igényelhetnek a helyi önkormányzat.

Adósságcsökkentési támogatásra vonatkozó rendelettel, a helyi önkormányzat nem rendelkezik.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Nak községhez tartozó Nosztány pusztán 19 fő él életvitelszerűen. Többnyire idősek és segélyből élők laknak a pusztán. Az életszínvonaluk, lakhatási körülményeik az átlaghoz képest gyakran alacsonyabb. Egyedül a közmunka és a segélyezés ad nekik megélhetési forrást. Közműellátottsága a településnek kiépített (vezetékes ivóvíz, áramellátás, szemétszállítás).

Közösségi közlekedés is megoldott, munkanapokon 2 járatpár autóbusz közlekedik a településre, amellyel a városok is könnyen megközelíthetőek. Hétfévi buszközlekedés egyáltalán nincs.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Nak községben nincs szegregált terület.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Nem releváns.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Nem releváns.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Nak Község Önkormányzata a jogszabályi kötelezettségének eleget téve, mely az egészségügyről szóló 1997.évi CLIV. törvény értelmében, a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziorvosi, gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyelei ellátásról
- a védőnői ellátásról
- az iskola-egészségügyi ellátásról

A települési önkormányzat a környezeti – és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik:

- a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról
- folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet- egészségügyi helyzetének alakulását és ennek romlása esetén, saját hatáskörében intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát, együttműködik a lakosságra, közösségre, családi, munkahelyi, iskolai szintekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységben, valamint támogatja, és aktívan kezdeményezi ezeket.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Nak községben mindig volt helyi orvos, aki életvitelszerűen itt is élt. Azonban 2009-ben elköltözött, Dombóvárról kijáró orvosok helyettesítették évekig.

2012. szeptembertől már megoldódott a háziiorvosi praxis, egy fiatal orvos lett a falu állandó orvosa, 1 ápolónő és 1 házi gondozó tevékenykedik községünkben. A házi gondozó jelenleg 11 embert gondoz, ők zömében 60 év feletti és egyedül áll nyugdíjasok. Betöltetlen háziiorvosi, valamint ápolónői státusz nincs Nakon. Nak mellett a házi orvos ellátja még Lápafő és Várong települést is. Állandó védőnő nincs a községben, a Szakcsi körzetből jár ki, minden hétfőn a délelőtti órákban.

Az életminőség javítását és egészségfejlesztést szolgáló intézkedések (Eütv.) biztosítottak Nakon. A család- és nővédelmi gondozás (Eütv., családtervezés, fogamzás előtti gondozás, genetikai tanácsadás, várandós szoptató anya gondozása) a védőnői feladatellátás keretében biztosított a településen. Az ifjúsági egészségügyi gondozás speciális feladatainak ellátása (Eütv.) a kistérségben biztosított. 18 éves kornál fiatalabb korban szülő nőkről nyilvántartott adat nincs.

Egészségügyi szakellátás helyben (kórház, sürgősségi ellátás, emlő-szűrő állomás, méhnyak-szűrő szakrendelés és fogyatékos személyek rehabilitációja) nem biztosított. Ezeket az ellátásokat Dombóváron lehet igénybe venni. A kórházi szakrendelésekre is Dombóvárra lehet elmenni, illetve speciális esetekben Kaposvárra és Pécsre is utalnak betegeket.

Fogászati ellátást Dombóváron, a Fogászati szakrendelésben végzik.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2012	1	0	0
2013	1	0	0
2014	1	0	0
2015	1	0	0
2016	1	0	0
2017	1	0	0

Forrás: TelR, KSH Tstar

A szabad orvos választás lehetővé teszi, hogy más háziiorvosi praxist is felkeressenek a betegek, így nehéz felderíteni a lakosság egészségügyi állapotát.

A kórházi ellátások és a szakrendelésre utaltak számáról sincs adat. A magánpraxishoz fordulókról sincs statisztikai adat, pedig ma már lényegesen több azon betegek száma, akik a várólistás várakozás helyett, a fizetős ellátásokat választják. (magánklinikán, UH vizsgálat, RTG stb.)

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés.

Kötelező jellegű népegészségügyi szűrések már nem léteznek, egyedül a tüdőszűrő vizsgálat ajánlott 40 éves kor felett. A behívóleveles szűrések ajánlottak. Kötelezően elrendelt szűrővizsgálat járványügyi indokkal lehetséges, ezek nem tartoznak a népegészségügyi szűrések közé.

A helyi önkormányzat az egészségvédelemmel kapcsolatos ismeretek terjesztésében, a helyi társadalom egészségtudatos attitűdjének formálásában közvetlenül nem vállal szerepet. A hatékony egészségvédelem hangsúlyosan az önkormányzat által fenntartott közoktatási intézmények nevelési, oktatási programjával és az IKSZT egészségfejlesztési feladatán keresztül valósul meg.

Közoktatási feladatok szervezését és ellátását a Dombóvár és Környéke Kistérségi Társulás látja el. Nevelési tanácsadást, logopédiai ellátást és gyógytestnevelés pedagógiai szakszolgálatok megszervezésével.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A Közoktatási törvény 30/A §-a szerint a dombóvári „Reménység „Napközi otthonban szervezett fejlesztő iskolai intézményegységben látja el a súlyosan és halmozottan fogyatékos gyerekek ellátását.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat által biztosított közétkeztetés megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Nakon nincs kimondottan sporttevékenységre alkalmas tornaterem vagy fitneszterem. Egyedüli sportolási lehetőség a sportpályán valósulhat meg, amelynek rendbetételéről az önkormányzat gondoskodik.

Az óvodások mozgás igényét a tornaszobában tudják megoldani, melynek befogadóképessége nem nagy és a felszereltsége is kiegészítésre szorul.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A házi gondozásban 11 fő ellátott személy tartozik, akikről a „Kaposmenti Segítő Kéz” által foglalkoztatott házi ápoló gondoskodik. Ezek az emberek jórészt 60 év feletti, egyedül élő kisnyugdíjasok. Sok esetben a házi gondozó jelenléte is elég, mert ezeknek az embereknek az is jó, ha egy kicsit elbeszélgetnek velük, meghallgatják őket. Minden ellátottnál a szerződésben rögzített feltételek alapján tartózkodik az ápoló, az ellátásra szoruló állapot alapján.

3.6.3. számú táblázat – Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma	Összesen
2012	n.a.	n.a.	0
2013	n.a.	n.a.	0
2014	n.a.	n.a.	0
2015	n.a.	n.a.	0
2016	n.a.	n.a.	0
2017	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. [Szt. 40. §]

Ápolási díjra jogosult - a jegyes kivételével - a hozzátartozó [Ptk. 685. § b) pontja], ha állandó és tartós gondozásra szoruló

- súlyosan fogyatékos, vagy
- tartósan beteg 18 év alatti
- személy gondozását, ápolását végzi. [Szt. 41. § (1)]

Az ápolási díj havi összege az éves központi költségvetési törvényben meghatározott alapösszeg

a.) 100%-a, a súlyosan fogyatékos, vagy tartósan beteg 18 év alatti személy ápolása,

b.) 130%-a, a fokozott ápolást igénylő, súlyosan fogyatékos személy ápolása, és

c.) legalább 80%-a, a 18. életévét betöltött tartósan beteg személy ápolása esetén. [Szt. 44. § (1)]

A Szocvtv. 44. § (1) bekezdése szerinti ápolási díj havi alapösszege 2013. évben 29 500 forint.

[Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. törvény 56. § (8)]

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Hátrányos megkülönböztetésről és az egyenlő bánásmódra vonatkozó jogsértő magatartásról nincs tudomása az önkormányzatnak.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Az önkormányzat a törvényes kereteken belül, mindenkinek egyenlően segít a juttatások hozzáféréseben.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2012	41
2013	27
2014	28
2015	31
2016	20
2017	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás. [Szt. 49. § (1)]. A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező személy - külön jogszabályban meghatározottak szerint - térítésmentesen jogosult a társadalombiztosítási támogatásba befogadott: gyógyszerekre, gyógyászati segédeszközre.

Nakon a közgyógyellátásra jogosultak száma 2016-ban 20 fő. A korábbi évekhez viszonyítva folyamatosan csökkent az ellátottak száma.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

A közösségi élet szintere a 2013-ban megnyílt, Integrált Közösségi és Szolgáltató Tér (IKSZT). Mint a nevéből is kiderül ez egy olyan komplexitással rendelkező épület, ahol a civil szervezetek, a közművelődés,

a könyvtári szolgáltatás, az ifjúságfejlesztés, az egészségvédelem, a vidékfejlesztés, foglalkoztatási szolgálat együttesen megjelenik a kötelező feladatellátások során.

Említésre méltó a Naki Faluszépítő Egyesület Hagyományőrző és Nyugdíjas Klub, tagjaik hetente összejönnek, beszélgetnek, gyakorolnak, hogy a következő fellépés mindig sikeres legyen.

Fellépéseikkel sok embernek örömet okoznak, különböző településekre viszik Nak Község jó hírnevét. Idős embereket látogatnak, beszélgetnek velük. A temetőben az elhanyagolt sírokat gondozzák, ápolják.

Nak község lakóinak nagy része Római Katolikus vallású, ezért rendkívül meghatározó a templom, mint közösségi színtér.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Nak Község Önkormányzata hivatalán keresztül biztosítja a nemzeti és etnikai kisebbségek jogainak érvényesülését. Etnikai konfliktusról nincs tudomása az önkormányzatnak és társszervezeteinek.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Kirívó esemény nem történt, de a hétköznapokon is, s főleg falusi ünnepeken (szüreti felvonulás, falunap stb.) is megmutatkozik a falú összetartása.

Nakról elmondható, hogy a közösségben megvannak azok a szolidaritási jegyek, melyben mindenki számíthat mások segítségére.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A települése jelenleg nincs roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Hátrányos helyzetek „átörökítése” a következő generációra	Felzárkóztató, fejlesztő programok szervezése Motiváció adása a fiatalok számára, például az ösztöndíj lehetőségek fiatalok látókörébe helyezésével, tájékoztatásával.
Aluliskolázottság	Képzésekre való eljutás motiválása, esetlegesen megszervezése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Már születésünk s talán fogantatásunk pillanatától esélyegyenlőtlenség állhat fenn, hiszen nem mindegy, hogy milyen családba születünk, hazánk keleti vagy nyugati térségében, tanyán, kis vagy nagy településen, kisvárosban, avagy nagyvárosban. Az esélyegyenlőségre ebben a helyzetben is törekedni kell, tehát a cél az, hogy mindenki egyenlő eséllyel jusson az ellátásokhoz, rendelkezzen a kellő információval, tisztában legyen vele, hol érdeklődhet, tudja, milyen ellátások illetik meg, van-e választási lehetősége. Az ellátásokat hol igényelheti és az igénylésnek mi a módja. Az utóbbi években született szociális vonatkozású jogszabályokban megvalósult a jogalkotó azon törekvése, hogy az irányelveknek megfelelő, az egyenlő esélyeket biztosító jogszabályok szülessenek.

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a **„Legyen Jobb a Gyermekeknek 20072032” Nemzeti Stratégiát**. A dokumentumok fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és a gyermekek gondozó családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre egyenlően kiterjed, de azokra a gyermekekre kell különösen hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a megvalósítás és a hozzáférés során a legjobban sérülnek.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. Községünkben a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventívgyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

Agyermekvédelemközpontjábanmeghatározó szerepet betöltőjelzőrendszeráll. A gyermekjóléti központ kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, melyet a prevenció munkája első számú eszközének tekintünk. A veszélyeztetettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége.

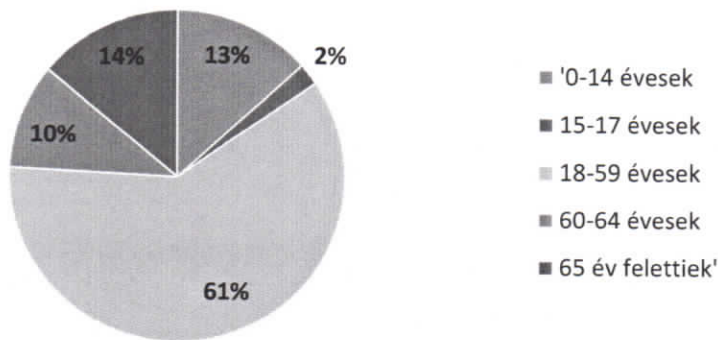
A gyermekjóléti szolgálat működtetését túlnyomórészt a települési önkormányzatok, azaz önkormányzati fenntartásban látják el/biztosítják a régióban. A gyermekjóléti szolgálatok tevékenységei között az információ-nyújtás, valamint a tanácsadás a leggyakoribb régiós és megyei szinten egyaránt (együttesen a tevékenység több mint 60%-át adják). Jelentős még a hivatalos ügyek intézésében való közreműködés. A többi tevékenység részaránya 10% alatti (lásd. Gyermekvédelmi Statisztikai Tájékoztatók).

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

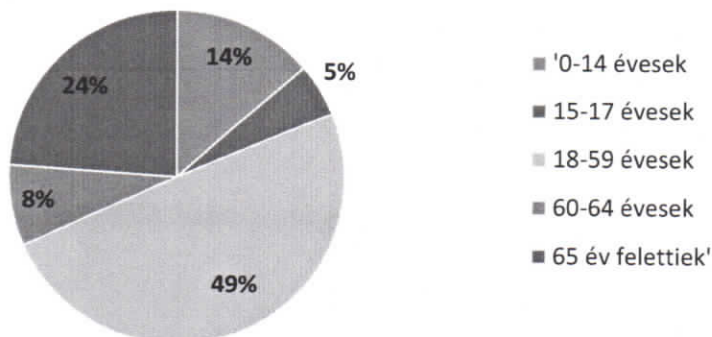
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma (	285	271	556	51,26%	48,74%
0-2 évesek			18		
0-14 éves	38	37	75	6,83%	6,65%
15-17 éves	6	14	20	1,08%	2,52%
18-59 éves	172	134	306	30,94%	24,10%
60-64 éves	29	21	50	5,22%	3,78%
65 év feletti	40	65	105	7,19%	11,69%

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

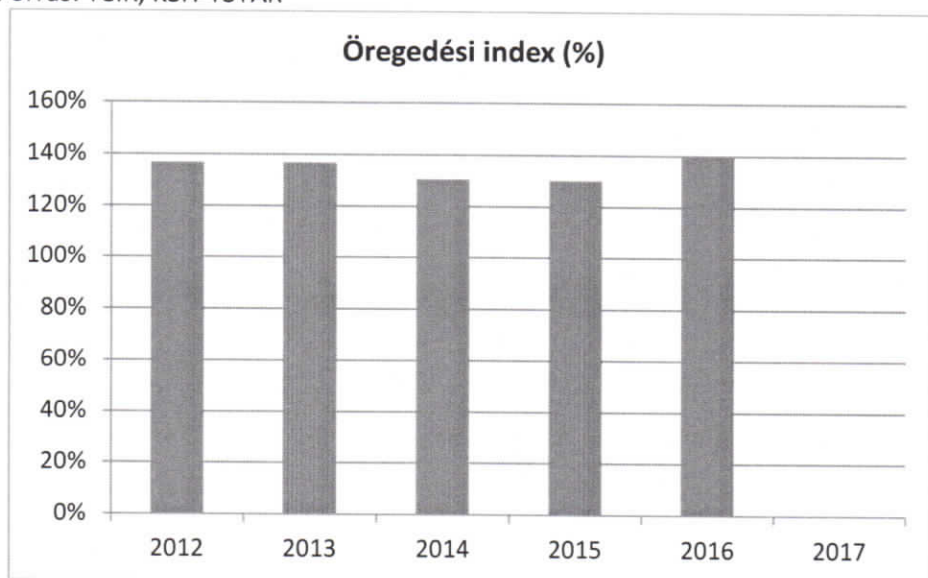

A fenti táblázat alapján, 0-14 éves korúak száma 81 fő, ebből a nők aránya magasabb. A 15 -17 éves korúaknál már a férfiak aránya magasabb. Érdekes megfigyelni, hogy az aktív lakosság körében a férfiak száma magasabb. Majd 60 év felett ismét megfordul az arány, és a nők veszik át a vezető szerepet.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2012	108	79	136,71%
2013	108	79	136,71%
2014	107	82	130,49%
2015	108	83	130,12%
2016	105	75	140,00%
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!

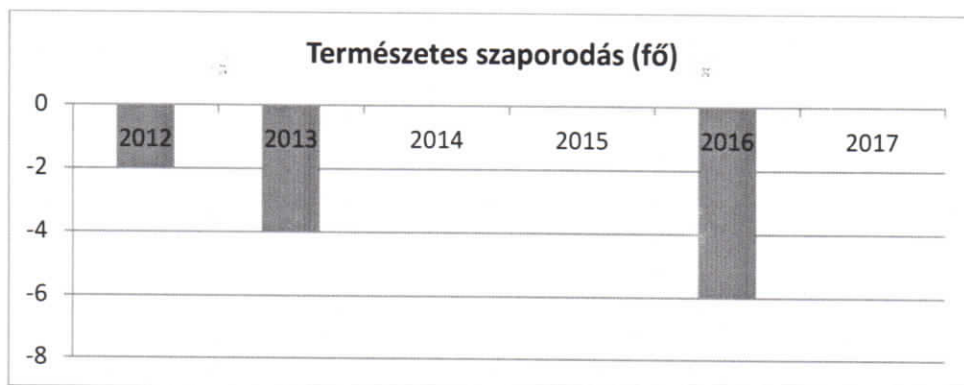
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás (fő)
2012	5	7	-2
2013	6	10	-4
2014	8	8	0
2015	7	7	0
2016	5	11	-6
2017	n.a.	n. a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázatból látható, hogy az adott évek alatt Nakon a születések száma csakkismértékben ingadozik, éves szinten hol egy-egy gyermekkel több, illetve kevesebb születik.

A halálozások száma hasonlóképpen alakult, viszont érdemes megjegyezni, hogy a 2014 és 2015-ös években a természetes szaporodás nulla értéket mutatott. Eszerint pontosan ugyanannyi gyermek született, mit ahányan meghaltak a településen.

Az öregedési index is azt bizonyítja, hogy több az idős ember a faluban, hiszen ennek értéke 2016-ban 140%. A település előregedő, a gyermekek és fiatalok aránya kevesebb az idősekénél.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Általános kritérium, hogy a gyermekvédelemben tevékenykedő szakemberek azonos módon értelmezzenek élethelyzeteket a hatékony szociális beavatkozás, a családgondozás érdekében. Mindehhez nélkülözhetetlen a veszélyeztetettség fogalmának azonos értelmezése. A veszélyeztetettség a gyermekvédelem alapfogalma. A gyermekvédelem igyekszik a problémakör kialakulását megelőzni, illetve a kialakult veszélyeztetettséget megszüntetni. Vagyis a veszélyeztetettség kategóriája határozza meg, hogy mely helyzetekben van szükség gyermekvédelmi beavatkozásra. Ezért nagyon fontos a területen, egy-egy régióban, megyében dolgozó szakemberek egységes megítélése, együttműködése. Ugyanis a beavatkozást, a további teendőket egy-egy gyermek és családja érdekében ez határozza meg. Így mindenképpen fontos, hogy a szakemberek ilyen irányú képzésekre, szakmai műhelyekre, konzultációkra eljussanak.

A veszélyeztetettség fogalma ma a gyermekvédelemben, jogi értelemben használatos. A Gyvt. 5. § n. pontja értelmében a veszélyeztetettség - olyan magatartás, mulasztás, vagy körülmény következtében kialakult - állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A gyermekeket veszélyeztető helyzeteket általában két kategóriába szokás csoportosítani, amelyek a bántalmazás és az elhanyagolás.

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fogalmának meghatározása nem egységes a gyermekvédelem területén. Az éves gyermekvédelmi rendszer működéséről szóló beszámoló adatait és tapasztalatait értékelve meghatározhatjuk a veszélyeztetettség okokat figyelve arra, hogy egy-egy gyermek, fiatal több szempontból is érintett lehet, a veszélyeztetettségi tényezők halmozottan jelentkeznek.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én
2012	n.a.	14
2013	n.a.	n.a
2014	n.a.	n.a
2015	n.a.	n.a
2016	4	n.a
2017	n.a.	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nakon is a védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyerekekre különös gondot fordítanak a gyerekvédelemmel foglalkozó szakemberek. A jegyző védelembe veszi a gyereket, ha a szülő vagy törvényes képviselője az alapellátások önkéntes igénybevételével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható. A jegyző-a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével-védelembe veheti a szabálysértést elkövetett fiatalkorút, vagy a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a 14. életévét be nem töltött gyereket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádlott fiatalkorút.

Nakon védelembe vett 18 év alatti kiskorú 3 fő van, ugyanekkor 3 fő esetében megszűnt a védelembe vétel 2012-ben.

Veszélyeztetett definíciója alatt olyan magatartás, mulasztás, vagy körülmény következtében kialakult - állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A gyermekeket veszélyeztető helyzeteket általában két kategóriába szokás csoportosítani, amelyek a bántalmazás és az elhanyagolás.

Nakon a veszélyeztetett gyerekek száma elég magas a 2011 évet figyelembe véve 18 év alatti népességhez viszonyítva, 104 fő,a veszélyeztetett kiskorúak száma 19 fő,azaz 18,2%.

A helyi gyerekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint nem változott az a tendencia, hogy az alapellátás keretében többnyire a szülőknek felróható életviteli és környezeti problémák kerültek előtérbe.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
2012	54
2013	61
2014	60
2015	56
2016	52
2017	ksh nincs adata

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának a célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult:

- a) gyermekétkeztetés normatív kedvezményére
  - b) természetbeni támogatásra (évente két alkalommal: augusztus és november hónapban, feltéve, hogy a kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1.-én, illetve november 1.-én, fennáll).
  - c) külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A települési önkormányzat jegyzője a természetbeni támogatást készétel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában nyújtja, 2018. évben esetenként 6.000 Ft, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű jogosult esetében 6.500Ft értékben. Ez a támogatási érték az előző HEP időszakához képest nőtt.

Településünkön a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a faluban élő gyermekes családok számához képest nagy arányban veszik igénybe.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Állami támogatások a gyermekek neveléséhez, iskoláztatásához. A gyermekek, tanulók természetbeni és pénzbeli juttatásainak visszatartásáról.

Az iskoláztatás indokolt és indokolatlan költségei mellett szólni kell, azokról az egyszeri vagy rendszeres természetbeni és pénzbeli juttatásokról, amelyekkel az állam járul hozzá a családok iskoláztatási költségeihez.

Az állami támogatásokat közvetlenül a kincstáron keresztül vagy a helyi önkormányzatok és az iskolák által kell eljuttatni a szülőkhöz és a gyermekekhez.

A széles körű állami gondoskodás nem csak a rászorulókat segíti, hanem a család jövedelmi és vagyoni helyzetétől függetlenül is jár az óvodába, iskolába járó gyermekek után.

Nakon minden rászoruló család megkapja azokat az információkat, melyek a támogatásukhoz szükséges. Fontos, hogy informáltak legyenek az ellátásukra vonatkozóan. A szociális ügyintéző kiemelten kezeli a gyermekes családok támogatását.

1992. évi XXII. tv. 132.§ (2).

A munkavállalónak a tizenhat évesnél fiatalabb gyermeke után pótszabadság jár.

A pótszabadság szempontjából a gyermeket először a születésének évében, utoljára pedig abban az évben kell figyelembe venni, amelyben a tizenhatodik életévét betölti. A pótszabadság mindkét szülőt megilleti (2011.évi CCXI.tv).

Mértéke: a gyermek 16 éves koráig

- egy gyermek után 2
- két gyermek után 4
- kettőnél több gyermek után összesen 7 nap

2013. január 1-jétől a fenti pótszabadság fogyatékos gyermekenként 2 munkanappal nő, ha a munkavállaló gyermeke fogyatékos.

Fogyatékos gyermeknek tekintjük azt a gyermeket, akire tekintettel a családok támogatásáról szóló törvény szerint magasabb összegű családi pótlék került megállapításra.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Törvény értelmében a tanuló joga, hogy a nevelési-oktatási intézményben, családjá anyagi helyzetétől függően, kérelmére ingyenes vagy kedvezményes tanszerellátásban részesüljön, továbbá, hogy részben vagy egészben mentesüljön a törvényben meghatározott, a tanulókat terhelő költségek megfizetése alól, vagy engedélyt kapjon a fizetési kötelezettség teljesítésének halasztására vagy a részletekben való fizetésre. [1993. évi LXXIX törvény 10. § (4) bekezdés].

Ingyenes és kedvezményes étkeztetés

Az intézményi gyermekétkeztetést 2015. szeptember hó 01. napjától az alábbi esetekben ingyenesen kell biztosítani:

- bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha
  - o rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
  - o tartósan beteg vagy fogyatékos,
  - o vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
  - o olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
  - o olyan családban él, amelyben a szülőinnyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelezőlegkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékcsökkentettösszegének 130%-át vagy
  - o nevelésbe vették;
- az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
  - o rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
  - o nevelésbe vették;
  - o rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;
- az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
  - o nevelésbe vették, vagy
  - o utógondozói ellátásban részesül.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 2016. január 1. nappal hatályba lépett 21/C. §-a értelmében a települési önkormányzat a szünideigyermekétkeztetés keretében a szülői, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja. A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést a jogszabályban előírtak alapján kötelemszervezni, és ennek keretén belül a szülői, törvényes képviselőkérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés.

Ingyenes tankönyvellátás

Ingyenes tankönyvellátásra jogosult, aki a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesül, továbbá vagyoni és jövedelmi helyzetüktől függetlenül, aki három- vagy többgyermekes családban él, tartósan beteg, testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia), nagykorú és saját jogán családi pótlékra jogosult.

A település önkormányzata az általános és középiskolások számára beiskolázási támogatást ad.

Az általános iskolások számára egyszeri 5.000Ft, míg a középiskolások számára (iskolalátogatási igazolás beadása mellett) egyszeri 10.000Ft támogatást ad.

.e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Nem releváns.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nem releváns.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A helyi gyermekvédelmi ellátórendszer szolgáltatásokkal, támogatásokkal segíti, az arra rászoruló családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával, elérhetőségével. A helyi rendszer működtetésének fő feladata, célkitűzése, hogy a veszélyeztetettség kialakulását megelőzze. A megelőző tevékenység a teljes szolgáltató rendszert átfogó: köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül valósul meg. Az egyes ágazatok megfelelő színvonalú együttműködésén alapul. Településünkön a gyermekvédelmi alapellátások működnek, mindenki számára biztosított az egyenlő hozzáférés, a gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	0	
2013	0	
2014	0	
2015	0	
2016	0	
2017	0	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Nakon továbbra sincs védőnői státusz. A védőnő Szakcs, Lápafő, Várong, Nak településen látja el teendőit. A településen a védőnő látogatja a hozzá tartozó kismamákat, csecsemőket. Az óvodában, iskolában preventív szűrővizsgálatokat végez rendszeresen, a kötelező előírásoknak megfelelően. Ellátási területéhez tartozik még Nakhoz tartozó, Nosztánypusza is. Nak község területén az ellátottak száma, **2012-ben 0-3 éves korosztályban 15 fő.**

A védőnő heti rendszerességgel látogatja a kismamákat, szükség esetén több alkalommal is részt vesz a gyermek körüli teendők megtanításában, gondoskodik a kicsik gyermekorvosi felügyeletében, oltások leszervezésében. A védőnőhöz a családlátogatások során, a várandós kismamák, gyermekes anyukák bizalommal fordulnak problémáikkal. Nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal orvoshoz forduljanak-e. A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított, részben a védőnői hálózaton keresztül, részben intézményhálózaton keresztül. Az óvodában, általánosan zajló szűrőprogramok rendszeresek, amelyeket korrekt tanácsadás egészíti ki. (a gyerekek látás-, hallás-, lúdtalp szűrését elvégzi) Veszélyeztetett gyerekekre fokozottan ügyel, együtt dolgozik a gyerekjóléti szolgálattal, családsegítő központtal.

A hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértésére a szolgáltatások nyújtásakor, nincs nyilvántartott eset feljegyezve.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Gyermek orvosi szakellátás helyben nincs, legközelebb a dombóvári gyermekorvosokhoz hordják gyermekeiket a szülők. Erről azonban pontos nyilván tartással nem rendelkezik az önkormányzat.

Helyben a házi orvos elérhető, aki a gyermekek ellátását is maximálisan elvégzi. A gyermek orvosi ügyelet, este 7 órától reggel 7 óráig a dombóvári kórházban érhető el, ahol a sürgősségi ellátás is biztosított.

Emellett egy dombóvári gyermekorvos havi egy alkalommal fogadóórát tart a védőnővel közösen a védőnő rendelőjében. Ilyenkor a szülők tanácsokat kérhetnek, elvégeztethetik az időszerű szűréseket, anélkül hogy a városba kellene utazniuk. Természetesen betegségek esetén ez nem megoldás, olyankor az emberek a gyermekorvost azonnal felkeresik, de az előre tervezett szűrések megoldásában nagy segítség. Ez sokak számára nagy könnyebbség, főleg akiknek a közlekedés gondot okoz.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Nak községnek nincs bölcsődéje, viszont 2013. január 1.-től önálló óvodával rendelkezik.

A korai fejlesztésre szoruló gyerekeket, a Dombóvárról kijáró logopédus helyben fejleszti. A szülőknek is megtanítják, hogyan tudnak a gyerekek fejlesztésébe bekapcsolódni, a gyakorlási technikákat megtanítják velük.

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékoságot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak alapján – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés keretében kerül megszervezésre.

d) gyermekjóléti alapellátás

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma	Bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Nem önkormányzati bölcsődék száma (munkahelyi, magán stb.)
2012	0	0	0	0
2013	0	0	0	0
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2017	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.3.4. számú táblázat - Bölcsődében és családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Év	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Egyéb, nem önkormányzati bölcsődei (munkahelyi, magán stb.) férőhelyek száma	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én)
2012	0	0	0	0
2013	0	0	0	0
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2017	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

Nak Községben a 0-3 éves korú gyerekek intézményben való elhelyezésére nincs lehetőség, mivel sem bölcsőde, sem családi napközi nem működik a faluban. A legközelebbi bölcsőde Dombóváron működik. A Naki kismamák, a védőnő elmondása szerint, többségében nem jellemző, hogy keressék a bölcsődei elhelyezés lehetőségét.

A gyerekjóléti alapellátást a „Segítő Kéz” szervezet munkatársai látják el. Rendszeresen jelen vannak a településen, szorosan együttműködve az Önkormányzattal és annak intézményeivel. A gyermek érdekeit védő személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

e) gyermekvédelem

A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése

„39.§ (3) a) a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint a magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben.”

- Makro szintű feladatok: figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek életkörülményeit és szociális helyzetét, gyermekjóléti és egyéb szociális ellátások iránti szükségletét, a gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét.
- Mikro szintű feladatok: az észlelő-és jelzőrendszer működtetése.

A gyermekjóléti szolgálat koordinálja azoknak a szakembereknek az együttműködését, akik valamilyen formában kapcsolatba kerülhetnek a gyermekekkel.

Az együttműködés egyik formája az esetmegbeszélés, amely legalább havi rendszerességgel történik.

A Gyvt. a gyermekjóléti szolgáltatás feladatait 4 csoportra osztja:

- feladatok a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében
- feladatok a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében (a településen élő összes gyermekre vonatkozó adatgyűjtési, jelzési teendők, valamint a gyermekvédelemben érdekelték együttműködésével kapcsolatos teendők tartoznak ide.)
- feladatok a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében,
- feladatok a családjából kiemelt gyermeke visszahelyezése érdekében.

Az észlelő- és jelzőrendszer célja: feltárni a veszélyeztető tényezőket, elősegítve a problémák időben történő felismerését, és azok megoldását

Feladata: figyelemmel kíséreni a településen élő gyermekek szociális helyzetét, életkörülményeit, az életformákat, a közösségi viszonyokat, az ellátó intézményeket. Felismerni és feltárni a gyermekeket általában veszélyeztető okokat, és információkat nyújtani a megoldásokhoz.

Nakra heti rendszerességgel jön egy gyermekvédelemmel foglalkozó szakember, aki a rászoruló családoknak segítséget nyújt. (Hivatalos papír kitöltésében, törvény értelmezésében).

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások
Szociális válsághelyzetben lévő várandós anya segítése

„39.§ (2) c) a szociális válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutás szervezése.”

Nak Községben, krízis helyzetben lévő várandós anya nem volt.

Családok átmeneti otthona

Megszakítás nélküli munkarend szerint működő, gyermekjóléti alapellátást biztosító, bentlakásos gyermekintézmény.

Ebben az ellátási formában azonban az otthontalanná vált szülő kérelmére együttesen helyezhető el gyermek és szülője, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől. A családok átmeneti otthonába befogadható a szociális válsághelyzetben lévő várandós anya, amennyiben olyan családi, környezeti, társadalmi helyzetben van, amely veszélyezteti az anyát, és ez által a gyermek egészséges megszületését, az újszülött biztonságos gondozását.

Ezt a feladatot a gyermekjóléti szolgálatok a védőnői szolgálattal együttműködve végzik.

A tevékenység minél hatékonyabb megvalósításához a következőket kell figyelembe venni:

- kapcsolatfelvételnél nem elég a spontán találkozásra építeni, „keresni kell a szociális válsághelyzetben lévő várandós anyákat”,
- meghatározó a jelzőrendszer és az általános figyelemfelkeltő tájékoztatás szerepe,
- a tájékoztatások során a magzatvédelmet kell elsősorban kiemelni a felelősségérzet felkeltése, és megerősítése révén.

Az Önkormányzatnak nincs tudomása arról, hogy bárki családok átmeneti otthonát igénybe vette volna.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés
Szabadidős programok szervezése

Erre megoldás a 2013-ban megnyílt IKSZT, a könyvtáron át, a gyermek és ifjúsági programokon keresztül, minden korosztály számára tartalmas, izgalmas szórakozási lehetőséget biztosít az intézménya vállalt feladatain keresztül. Pl.: farsangi játszóház, húsvéti kézműves foglalkozás, tökfaragó verseny, műveltségi vetélkedő, kézműves és sportfoglalkozások.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A gyermekétkeztetés kiemelten fontos feladat, hiszen a jövő nemzedék tápanyaggal történő ellátásáról van szó. A megfelelő gyermekétkeztetés az egészséges táplálkozást egy egész életre meg alapozhatja. Nak község óvodásai, Szakcsi ÁMK konyhájából kapják a megfelelő minőségű ételt. Az ételek minőségén még lehetne javítani, de a költségekbe nem igazán fér bele a magasabb minőségű étel. Az önkormányzat költségvetésében is elég nagyarányú, az étkezési hozzájárulásban részesülők utáni kiadás. Az iskolások Szakcsón az iskola konyhájában kapják az ételt.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei
Ilyen jelzés nem érkezett a lakosság részéről.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Nak Község Önkormányzata minden évben mikuláscsomaggal kedveskedik a 14 év alatti gyermekeknek, gyermeknapot szervez nekik, ahol különböző versenyeken vehetnek részt, és aztán a jól megérdemelt édességet és innivalót is megkapják.

Az Önkormányzat a felsőfokú tanulmányaikat végző tanulókat a Bursa Hungarica pályázattal támogatja. Ezzel a lehetőséggel a 2018-as évben is várják az emberek.

Az IKSZT minden gyermek számára elérhető szabadidős és szórakozási, közösségi rendezvényeket biztosít. (internet, könyvtár, logikai játék, társasjáték, pingpong, csocsó, stb.)

A település önkormányzata az általános és középiskolások számára beiskolázási támogatást ad. Az általános iskolások számára egyszeri 5.000Ft, míg a középiskolások számára (iskolalátogatási igazolás beadása mellett) egyszeri 10.000Ft támogatást ad.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma
2012	22	1	25	1	22	0
2013	21	1	30	1	21	0
2014	22	1	30	1	22	0
2015	16	1	25	1	16	0
2016	13	1	30	1	13	0
2017	15	1	30	1	15	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A Naki Óvoda 2013. január 1.-től önálló intézményként, az előző időszakban a Szakcsi ÁMK tagóvodájaként működött.

Az óvoda pedagógus létszáma 2 fő, mellettük 1 fő 8 órás dajka, 1 fő kisegítő személyzet dolgozik. Az óvoda nyitva tartása rugalmasan illeszkedik a szülők munkarendjéhez. Reggel 7 órától este 17 óráig tart nyitva az óvoda. Minden különleges igényt próbálnak kielégíteni az óvónők, hogy a szülőknek ne okozzon problémát a gyermek elhelyezése. A gyermekek napi ötszöri étkeztetése biztosított, gyümölcsöt, tejterméket naponta fogyasztanak. Az óvoda felszereltsége kimondottan jó a fejlesztő játékoktól a készségfejlesztésig minden rendelkezésre áll.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db
Az óvoda telephelyeinek száma	1
Hány településről járnak be a gyermekek	1
Óvodai férőhelyek száma (2016)	30
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	1

Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	07:00-17:00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()		
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2	
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	
Gyógypedagógusok létszáma	0	
Dajka/gonozónő	1	
Kisegítő személyzet	1	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Nak Községben sajnos nincs iskola, az általános iskoláskorú gyerekek közül Dombóvár különböző iskoláiba is járnak, de a többségük a Szakcsi iskolába jár. Fogyatékossgal élő gyermekről nincs tudomása az önkormányzatnak.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012			0	#ZÉRÓOSZTÓ !	
2012/2013			0	#ZÉRÓOSZTÓ !	
2013/2014			0	#ZÉRÓOSZTÓ !	
2014/2015			0	#ZÉRÓOSZTÓ !	
2015/2016			0	#ZÉRÓOSZTÓ !	
2016/2017			0	#ZÉRÓOSZTÓ !	

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 2101)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2201)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2001)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2011/2012	0	8	n.a.
2012/2013	0	8	n.a.
2013/2014	0	8	n.a.
2014/2015	0	8	n.a.
2015/2016	0	8	n.a.
2016/2017	0	8	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

A Szakcsi általános Iskolába járó tanulók adatai.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

„A halmozottan hátrányos helyzet fogalma kimondottan a közoktatási törvény által alkotott fogalom, amely megnevezi azt az oktatással (és csakis az oktatással) kapcsolatos okot, amely a gyermek szociális rászorultságához vezet. Nevezetesen azt, hogy a szülők alacsony iskolai végzettsége az oka közvetetten, hogy a család szociálisan rászorult a támogatásra: alacsony iskolázottságuk okán nincs rájuk szükség a munkaerőpiacon, nincs, vagy alacsony a jövedelmük, ezért újratermelik a munkanélküliséget generációkon keresztül.”

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. Törvény 121.§ „Értelmező rendelkezéseiben” az alábbi módon határozza meg a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetet:

- hátrányos helyzetű gyermek, tanuló: az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította; e csoporton belül
- halmozottan hátrányos helyzetű: az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint – óvodás gyermek esetén, a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállításának időpontjában, legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen;

- halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók nyilvántartása, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek tekintetében, a szülő által önkéntesen benyújtott nyilatkozat alapján történik.

Településünkön HH gyerekek száma az óvodában, 2018-as évben: 4 fő HHH gyerekek száma 1 fő.

Az óvodapedagógusok felkészültek, folyamatosan képzéseken vesznek részt. Az óvoda infrastruktúrája magas szintű ellátást biztosít, és ennek előnyeit a HH/HHH gyermekek is élvezik. Logopédiai foglalkoztató van az óvodában, fejlesztő pedagógust is alkalmaznak. A segítő szakmák jelenléte a gyermekvédelmi munka eredményességét erősíti az intézményben.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A Naki Óvoda személyi feltételei kielégítőek. Prevenációs céllal, és a feltárt esetek enyhítésére működnek a köznevelési és gyermekjóléti intézményekben a segítő szakemberek: Gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, védőnő, gyermekvédelmi felelős.

Az Önkormányzat hozzájárul a gyermekekkel kapcsolatos költségekhez, illetve a gyermekek gondozásával kapcsolatos feladatokhoz. A helyi gyermekvédelmi rendszer sajátossága, hogy minden gyermek számára gondoskodást nyújt, ugyanakkor fokozott védelemben részesíti az arra rászorulókat. A különböző ágazatok együttműködnek, és egymást segítik. Az egyes szolgáltatások, ellátások szociális rászorultság alapján, más ellátások ún. alanyi jogon járnak a gyermekek részére.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Nem történt hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Az intézmények közötti oktatás eredményességét, a kompetencia felmérés eredményével lehetne megvizsgálni. A kompetenciamérés eredményét, adatok hiányában nem tudjuk elemezni.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nak Község Önkormányzata az általános iskolások részére minden hónapban megveszi a buszbérletet, így azon családoknak, akinek ez gondot okoz ez nagy segítség.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Alacsony a gyermekvállalási ráta	Kormányzati programmal segíteni a szülők gyermekvállalási esélyeit (lakás, munka)
A szülők általi negatív minta átörökítése, szocializációs hiányok	kiscsoportos komplex foglalkozások a szülők és gyermekek bevonásával

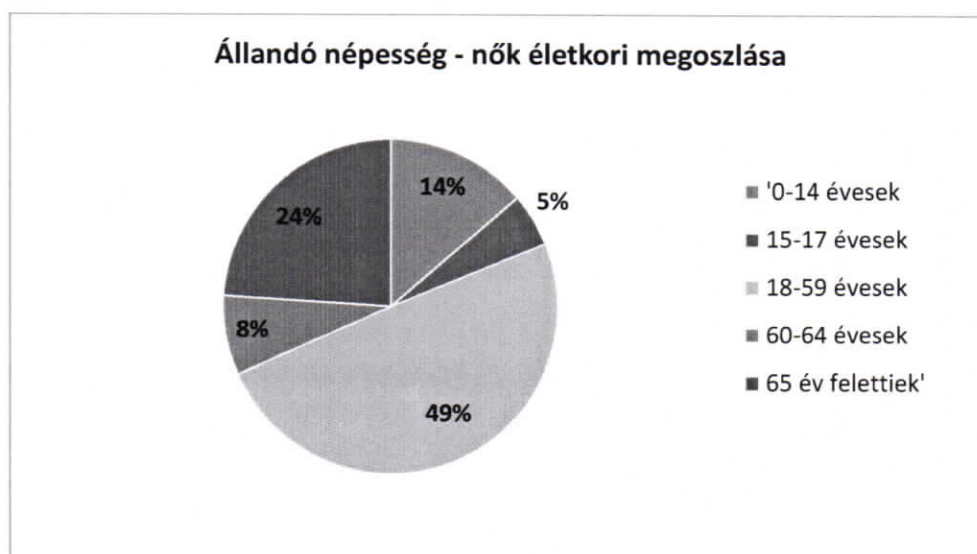
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni: sokszor maguk a nők – különösen, ha vezető pozíciót töltenek be – tiltakoznak a leghevesebben, amikor arról esik szó, hogy az otthoni, a munkahelyi vagy a közéleti szférában személyesen ők maguk, vagy a nők általában hátrányt szenvednének el a férfiakhoz képest. Bármily nehéz is a nemek helyzetére érzékeny elemzést lehetővé tevő adatokat gyűjteni (hiszen ezeket még a nagy adatgyűjtő szervek – munkaügyi központok, KSH, NAV vagy OEP – sem kérik kellő részletességgel), mégis meg kell próbálni a lehető legpontosabb információkat beszerezni.

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)	285	271	556	51,26%	48,74%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			18		
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	38	37	75	6,83%	6,65%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	6	14	20	1,08%	2,52%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	172	134	306	30,94%	24,10%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	29	21	50	5,22%	3,78%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	40	65	105	7,19%	11,69%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Nak lakosságának vizsgálatakor látható, hogy a férfiak 14 éves kor alatt és a 18-64 éves korcsoportban magasabb arányban vannak, mint a nők. 15-17 év, illetve a 65 év felett viszont nők sokkal nagyobb százalékban vannak a férfiakhoz képest. Sajnos nagyon sok idős egyedülálló nő van.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A faluban található nőket is foglalkoztató munkahelyek jellemzően a közszféra és a szolgáltatási szektor. A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb demográfiai adatai nem állnak teljes körűen a rendelkezésre (gyermekszám, képzettség, családi állapot, demográfiai adatok). A gyermekes családok gazdasági aktivitásáról felmérés nem készült a településen.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők anyagi kiszolgáltatottságát fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt. A település nem rendelkezik adatokkal a ledolgozott munkaidő tekintetében. A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag (és jogilag is) ki vannak szolgáltatva. A település nem rendelkezik felméréssel a gyermeküket egyedül nevelő nők, férfiak szükségleteit illetően. A nők és férfiak foglalkozási (horizontális) szegregációja, és az ún. „üvegplafon” (a vertikális szegregáció) az egyenlőtlen bérezést és általában a javakhoz, kompetenciákhoz és lehetőségekhez való egyenlőtlen hozzáférést eredményezi. A nők jellegzetesen az alacsony fizetésű munkakörökbe szorúlnak. A település nem rendelkezik kimutatással a férfiak és nők bérezését illetően. Munkaerőpiaci-helyzetükről nem készült felmérés.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők
2012	215	181	n.a.	n.a.	25	25
2013	216	175	n.a.	n.a.	28	24
2014	218	178	n.a.	n.a.	28	19
2015	216	176	n.a.	n.a.	18	16
2016	207	169	n.a.	n.a.	13	12
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	12	12

Forrás: Teir és helyi adatgyűjtés

A vizsgált időszakban a munkanélküliek esetében a férfiak magasabb arányt mutatnak, mint a nők. A munkanélküliek iskolai végzettségéről nincs adatnyilvántartása az önkormányzatnak, így nem állapítható meg a végzettség szerinti bontás. Azt viszont meg lehet jegyezni, hogy a nők munkanélkülisége csökkenő tendenciát mutatott az elmúlt években.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A nők képzésére helyi szinten jelenleg nincs megoldás. A Munkaügyi Központ szervezésében időszakonként indul olyan képzés, melyre a Naki munkanélküli hölgyek is jelentkezhetnek, de ezek sok esetben nem olyan képzettséget adnak, amivel a helyzet javul. A képzések igénybevételeéről az önkormányzatnak nincs adata.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Nincs adat az iskolai végzettségre vonatkozóan.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A női nemhez tartozás, az anyaság és a terhesség, leggyakrabban együtt jelennek meg diszkriminációs alapként. A foglalkoztatás esetében ezek a védett tulajdonságok egyaránt okot szolgáltatnak a

kedvezőtlenebb bánásmódra a jogviszony létesítésénél és fennállása alatt is. Kevesen tudják, és még kevesebben fogadják el, hogy a terhességgel és az anyasággal összefüggésben történő munkaviszony megszüntetés, még a próbaidő alatt is lehet diszkriminatív.

Nak község önkormányzata különös gondot fordít a hátrányos megkülönböztetés és diszkrimináció mentességre, ezért nem érkezett olyan jelzés, amelyben jogellenes magatartást tanúsított volna az önkormányzat, mint munkáltató.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Községünkben bölcsőde, és családi napközi nem működik.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma (82016)	30	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	07:00-17:00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ( )		
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2	
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	
Gyógypedagógusok létszáma	0	
Dajka/gondozónő	1	
Kisegítő személyzet	1	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Az óvoda nyitva tartása rugalmasan alkalmazkodik a szülők munkájához. A nyári szünidőben 5 hétre zár be az óvoda, eközben a kötelező ÁNTSZ-i feladatokat elvégzik (nagytakarítás, festés, karbantartás).

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	0		#ZÉRÓOSZTÓ!
2013	0		#ZÉRÓOSZTÓ!
2014	0		#ZÉRÓOSZTÓ!
2015	0		#ZÉRÓOSZTÓ!
2016	0		#ZÉRÓOSZTÓ!
2017	0		#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR és helyi
adatgyűjtés

A nők foglalkoztatását gátló legfőbb akadály a gyermeknevelés. A családi, célzott programok megtervezését és kivitelezését is ez a horizontális szemlélet alapozhatja meg. Az itt következő elemzés néhány kulcsprobléma köré szervezi a tennivalókat: mindig a helyzet megismerése, a fontosabb problémák feltárása a kiindulópont. Ezt követően a lehetséges faktorok számbavétele, feladataik megjelölése következik. A nemek egyenlőségének érdekében a helyzetelemzés mellett a legtöbb, amit tehetünk, hogy képzett és felkészült, a probléma iránt érzékeny, elkötelezett együttműködő partnerek hálózatát alakítjuk ki.

A védőnő koordinálja a terhesség idejének megfelelő vizsgálatok megtörténtét. A védőnő otthonában is meglátogatja a várandósokat és életvezetési-, lakásrendezési tanácsokat ad, hogy megfelelő legyen a csecsemő fogadása.

Nak községben bölcsőde, családi napközi nem működik. Az óvodai férőhelyek száma megfelelő, férőhely hiány miatt még óvodás korú gyermeket nem utasítottak el a helyi óvodából. Reggel 7 órától délután 17 óráig tart nyitva az óvoda, a nyári szünet időszakának kivételével folyamatosan működik az intézmény.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást. Mind a nyugati, mind a magyar adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta őt. Ezt az adatot tovább súlyosbítja, hogy a testi erőszak csak a jéghegy csúcsa. A folyamatos lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb. Célzottan a nők elleni erőszak, családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó ellátás a faluban nem folyik.

Tudomásunk szerint a településen nőket érő erőszak, családon belüli erőszak nem történt.

A település nem jelezte, hogy a fiatal lányok védelme érdekében külön erőfeszítéseket kell tenni.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A legközelebbi anyaothton, családok átmeneti otthona Dombóváron található. A családok önként kérhetik felvételüket az intézményvezetőnél személyesen, telefonon vagy levélben. A jelentkezés oka lehet anyagi probléma (megélhetési nehézségek, rossz lakáskörülmények, albérlet felmondása), konfliktus, családon belüli erőszak, bántalmazás, titkolt terhesség, egyéb. Az átmeneti intézményben az egyszülős családok átlagosan 12 hónapig tartózkodhatnak. A gondozási időszak alatt a gyermekek teljes körű ellátást kapnak (étkezés, iskoláztatás költsége, ruházat, szabadidős tevékenység járulékos költség), a felnőttek szükség

szerinti ellátásban részesülnek. A gondozottak folyamatos személyi segítséget kapnak annak érdekében, hogy az intézményen kívüli életüket minél előbb megkezdhessék

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Még mindig jellemző a nőket a háztartásba száműző szerepfelfogás. A nők karrierépítésének erősödésére utal, hogy a gyermekszülés ideje kitolódott.

Női vállalkozók a faluban alacsonyabb arányban találhatóak, mint a férfiak. (kereskedelem, fodrászat, vendéglátás)

A nők politikai képviselője helyi szinten jónak mondható, ugyanis a képviselők többsége hölgy. Az önkormányzat, oktatás és egészségügy, kultúra területén többségében női alkalmazottakat foglalkoztat a hivatal.

Községünkben nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult volna.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket fokozottan érintő társadalmi problémák Nakra nem jellemzőek, ezért az önkormányzat tervei között nem szerepel ilyen irányú intézkedés. Önkormányzatunk, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Alacsony képzettség	Hasznosítható képzések megszervezése.
Nehéz gyermekvállalás után visszakérülni a munka világába	Lehetőségekről való tájékoztatások eljuttatása az érintetteknek

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

A társadalmi előregedés óriási és sajnos általános probléma a mai Magyarországon, így természetesen Nakon is. Egyre több olyan háztartás van, amelyben csak idős emberek élnek. Minél idősebb személyről van szó, annál nagyobb az esélye annak, hogy az illető egyszemélyes háztartást tartson fenn. A statisztikai adatok alapján az utóbbi években erősödni látszik az a tendencia, hogy az idős emberek ameddig csak el tudják látni magukat, még a megözyvegyülés után sem költöznek össze gyermekeikkel, unokáikkal, hanem megpróbálnak önállóan élni. Ennek ellenére a családi kapcsolatoknak nagy jelentősége van az idős emberek életében. A feleslegesség tudata, a bizonytalanságérzet akkor is fizikai-lelki hanyatlást idézhet elő, ha az idős emberek viszonylag kiegyensúlyozott anyagi kondíciók között élnek.

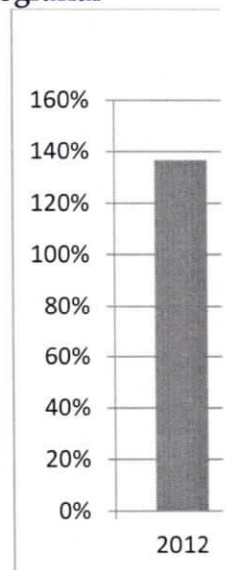
Az Európa egészére érvényes általános előregedési folyamat Nak Községre is jellemző.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	285	271	556	51,26%	48,74%
0-2 évesek			18		
0-14 éves	38	37	75	6,83%	6,65%
15-17 éves	6	14	20	1,08%	2,52%
18-59 éves	172	134	306	30,94%	24,10%
60-64 éves	29	21	50	5,22%	3,78%
65 év feletti	40	65	105	7,19%	11,69%

stb.)

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2012	108	79	136,71%
2013	108	79	136,71%
2014	107	82	130,49%
2015	108	83	130,12%
2016	105	75	140,00%
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A demográfiai adatok alapján is alátámasztott tény, hogy Nak „előregedőben„van. Az öregedési index 2016-ben is magas, 140 %-ot ért el. Mindez azt jelenti, hogy a 65 év felettek jelentősen többen vannak, mint a 14 év alattiak.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Háztáji gazdaságból egészítik ki jövedelmüket, többen östermelői tevékenységet is végeznek. A városban élő családtagjainak (gyermek) is megtermelik a zöldséget, gyümölcsöt. Befőttet, savanyúságot készítenek.

A nyugdíjasok foglalkoztatására a helyi munkaerő-piacon nincs lehetőség, kivéve, ha speciális tudással rendelkezik az a személy.

Önkormányzatunk „Idősbarát önkormányzat” ugyanis, a Képviselő-testület kiemelten kezeli az időseket, és intézményein keresztül biztosítja az aktív bekapcsolódásukat a közéletbe. (idősek napja, nyugdíjas klub, házi gondozás)

A magas munkanélküliségi adatok kedvezőtlenek az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának előmozdítására. A munkanélküliek korcsoportonkénti megoszlásából is egyértelműen kivehető, hogy az idősebb korosztályokat arányaiban jobban sújtja munkanélküliség problematikája. A kormány által bevezetett munkahelyvédelmi program esetleg segíthet az idősebb lakosság elhelyezkedési problémáján, hiszen az 55 év felettiakat foglalkoztatók, 50%-os társadalombiztosítási járulékcsökkentési kedvezményben részesülnek.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2012	50	5	10%	0		#ZÉRÓOSZTÓ!
2013	52	5	9%	0		#ZÉRÓOSZTÓ!
2014	47	5	10%	0		#ZÉRÓOSZTÓ!
2015	33	6	17%	0		#ZÉRÓOSZTÓ!
2016	25	3	13%	0		#ZÉRÓOSZTÓ!
2017	23	3	14%	0		#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Nak Községben a közmunka program keretein belül vesz részt 2 fő hölgy (50 év feletti)

Az idősebb munkavállalóknak a munkaügyi központon keresztül van esélyük, hogy a munka világába visszatérjenek. Ezzel kapcsolatos kimutatást, a munkaügyi központ nem tudott szolgáltatni.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az időseket az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés Magyarországon. Legjelentősebb az idősek foglalkoztatásbeli diszkriminációja, különösen a nők esetében. Ezen kívül gyakori még az egészségügyben és a szociális ellátások, szolgáltatások biztosítása területén elszenvedett diszkrimináció. Habár a 2003. évi CXXV. törvény (Ebkvt.) és a munka törvénykönyve is tiltja az életkor alapú diszkriminációt, a magyarországi idősebb korosztály már 45–50 éves kortól nagyobb mértékben kitéve a foglalkoztatásbeli diszkriminációnak, mint a hasonló korú Unió-s állampolgárok. A kor alapú megkülönböztetés az új állások betöltésénél, a létszámleépítésnél és az elbocsátásoknál is gyakori.

Nak Községben nem jellemző a hátrányos megkülönböztetés, az önkormányzat is kiemelt figyelmet fordít erre.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idősök száma

Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő idősök száma	
		Fő	%
2012	108	n.a.	#ÉRTÉK!
2013	108	n.a.	#ÉRTÉK!
2014	107	n.a.	#ÉRTÉK!
2015	108	n.a.	#ÉRTÉK!
2016	105	n.a.	#ÉRTÉK!
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TelR, KSH Tstar

Nakon is sok az idős, az önkormányzatnak külön figyelmet kell fordítani az idősügyre. Az önkormányzat eleget tesz minden kötelező feladatának. Az idősek ellátását házi gondozó látja el. Jelenleg 11 ember gondozását végzi, ők zömében idős, beteg, egyedül élő nyugdíjasok. Ezeknek az embereknek közmunkások is segítenek. (füvet, vágják, havat lapátolnak, fát vágják, stb.)

Jellemző a szolgáltatásokra, hogy egymásra épülnek, az egyes ellátások személyre szabottak és egyéni szükséglet felmérésen alapulnak. A személyre szabott szolgáltatások biztosítását a helyi ellátórendszeren belüli koordináció, együttműködés biztosítja. Az idősebbeknél, körültekintő és gondos munkát igényelnek, személyre szabottan, a kapacitást figyelembe véve és mégis hatékonyan.

A településen nappali ellátás nem működik.

Idősök ellátására az jogosult, akiknek a szolgálati idejük hiányzik, a nyugdíj korhatár betöltése után saját jogon nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek.

A helyi lakosság csaknem 28 %-át a 60 év felettek alkotják, ennek ellenére az időskorúak járadékát az utóbbi években csak 1 fő vette igénybe.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő)
2012	0
2013	1
2014	1
2015	1
2016	1
2017	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A Nyugdíjasklub tagjai aktív kapcsolatot ápolnak több település nyugdíjas klubjaival így a közösségi életük minőségének mondható, több településre eljutnak, ahol különböző programokon vesznek részt. A nyugdíjas férfiak előszeretettel járnak a sportpályára, ahol aktívan szurkolnak az éppen játszó focicsapatoknak. Római Katolikusok révén a vallást néhányan rendszeresen gyakorolják.

c) idősek informatikai jártassága

6.3.4. számú táblázat - Idősek informatikai jártassága

Év	Összes megkérdezett	Számítógépet használni tudók száma		Internetet használni tudók száma	
	Fő	Fő	%	Fő	%
2013	20	3	15,0%	3	15,0%
2014	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2017	20	5	25,0%	7	35,0%

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Azonban az megállapítható, hogy az időseket is egyre jobban érdekli az informatika nyújtotta lehetőségek ismerete. A megkérdezettek 25 %-a tudja használni a számítógépet, az internetet pedig (valószínűleg az okos telefonoknak köszönhetően) még többen.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településünk lakosságát nagy számban képviselik az időskorúak, a 60 év felettek száma 155 fő. A nyugdíjasok között igen magas az egyszemélyes háztartások száma. Ezen háztartások nagy részét alacsony nyugdíjjal rendelkező özvegy nők alkotják. Az, hogy az idősek hogyan élik meg az évek múlását, az egyedüllétet, nagymértékben függ a társadalom nyújtotta életkörülményektől, az idősekkel szemben tanúsított társadalmi magatartástól.

Nehezíti a helyzetet, hogy a család aktív tagjai távol vannak, vagy a megélhetési gondok miatt több mint nyolc órát dolgoznak, és így kevés idő marad az idősek gondozására, a velük való törődésre.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Sok az elmagányosodott idős	Közösségi rendezvények szervezése
Korlátozott az idősgondozás lehetősége	Idősgondozás kiszélesítése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A hazai fogyatékosügy politikai sikere, hogy hazánk volt a világon az első állam, amely mind az Egyezményt, mind pedig a Jegyzőkönyvet ratifikálta a 2007. évi XCII. törvénnyel. Az Egyezmény szerint „fogyatékkal élő személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását”.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja.

Az egyenlő esélyű hozzáférés nemcsak liftek, rámpák, speciális táblák vagy éppen hangos térkép alkalmazását jelenti, hanem azt a szemléletet is, amely a fogyatékkal élő embert egyenjogúnak és egyenrangúnak tekinti. Ennek egyik igen fontos eszköze az esélyegyenlőségi tervek elkészítése és az abban foglaltak végrehajtása is.

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmozottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy - egy szolgáltatást, a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

Mindezek ellenére a statisztikák csúnyán rációznak az erőfeszítésekre. Ahelyett hogy a fogyatékkal élők felfelé mobilitását mutatnának, megrekednek, sőt lecsúsznak, elszakadnak és kirekesztődnek a társadalomból.

A társadalomba való be-, illetve visszailleszkedés érdekében segítségre szorulnak a társadalom mindazon tagjai, akik bármilyen oknál fogva (betegség, fogyatékoság, munkaképesség megváltozása, munkanélküliség, családi körülmények vagy a család hiánya, szenvedélybetegségek stb.) társadalmi beilleszkedési zavarokkal küzdenek. A mai felfogás szerint a szociális gondoskodás feladatkörébe tartoznak a szociális rehabilitáció eszközei és intézményei.

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok –köztük a fogyatékosággal élő emberek – számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

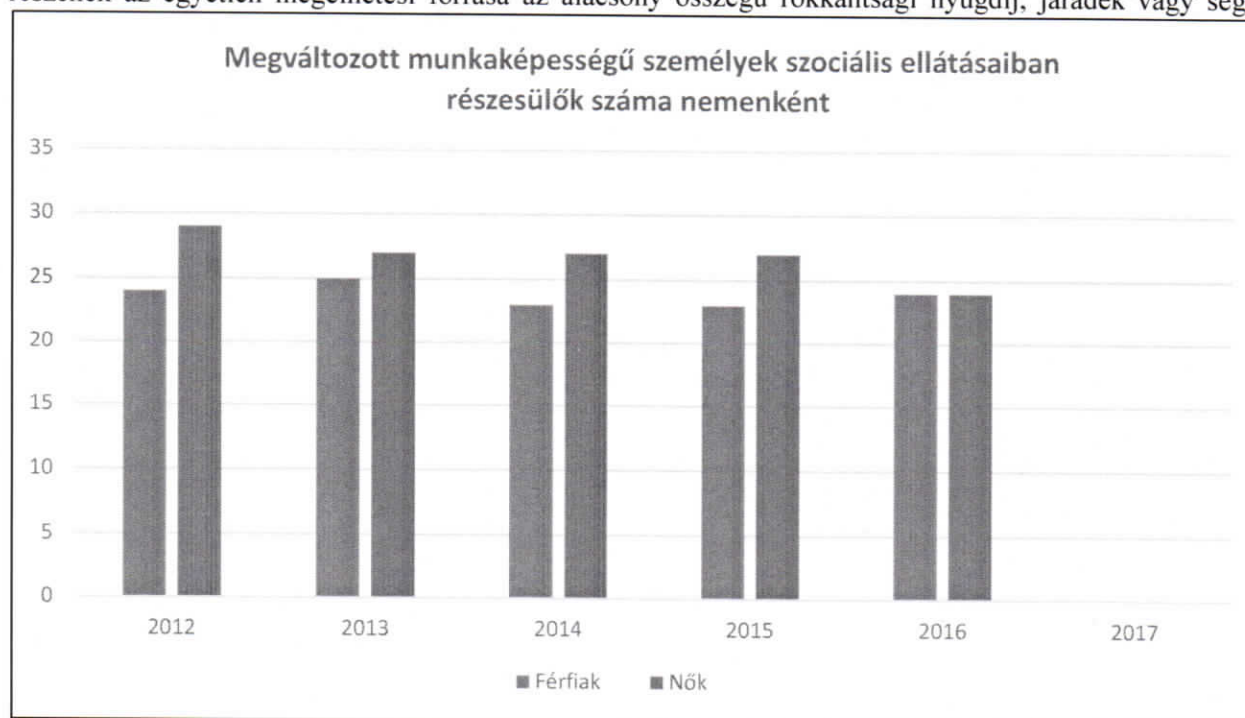
7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők	Összesen
2012	24	29	53
2013	25	27	52
2014	23	27	50
2015	23	27	50
2016	24	24	48
2017	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Fogyatékosági csoportok (úgy mint: látás fogyatékos (vak, alig látó, gyengén látó), hallás fogyatékos (siket, nagyothalló), értelmi fogyatékos (enyhe, közép súlyos, súlyos értelmi fogyatékos) autista, halmozottan fogyatékos) szerint differenciált demográfiai adatokkal az önkormányzat nem rendelkezik, pusztán a megváltozott munkaképességűek számát és nemenkénti megoszlását tudjuk. A fogyatékkal élők egy részének az egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű rokkantsági nyugdíj, járadék vagy segély.

Foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatás (bértámogatás) szempontjából megváltozott munkaképességű személynek kell tekinteni azt az álláskeresőt*:

a) akinek munkaképesség-csökkenésének mértéke - az Országos Egészségbiztosítási Pénztár Országos Orvos szakértői Intézetének, illetőleg az Országos Orvos szakértői Intézet, vasutas biztosítottak esetében a Magyar Államvasutak Orvos szakértői Intézetének szakvéleménye szerint - legalább a 40 százalékot eléri, vagy

b) aki a munkaképesség-csökkenésének mértékéről az a) pontban meghatározott szerv igazolásával nem rendelkezik, de - foglalkozás-egészségügyi szakellátó hely szakvéleménye alapján - megállapítható, hogy munkavállalási és munkahely-megtartási esélyei testi vagy szellemi károsodása miatt csökkentek.

Munkába helyezéshez, munkahelymegtartáshoz nyújtható bértámogatás szerint megváltozott munkaképességű személynek kell tekinteni azt az álláskeresőt**:

50%-ot elérő károsodása/fogyatékosága nem állapítható meg, de az OOSZI szakvéleménye szerint jelenleg munkakörében vagy tanult foglalkozásában, illetőleg más munkakörben vagy foglalkozás keretében, személyre szóló rehabilitációval továbbfoglalkoztatható

Foglalkozási rehabilitációhoz nyújtott bértámogatás szerint:

- a) 50%-ban megváltozott munkaképességű munkavállaló
- b) 67-100%-ban megváltozott munkaképességű munkavállaló
- c) Fogyatékos munkavállaló

Megváltozott munkaképességű személyek számáról nincs adat.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2012	0	0	0
2013	0	0	0
2014	0	0	0
2015	0	0	0
2016	0	0	0
2017	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével
Településünkön nappali ellátásban nem részesülnek intézményi keretek között a fogyatékkal élők.

A fogyatékoság hátterében több tényező bonyolult kölcsönhatása állhat, pl. testi, pszichológiai, szociális, kulturális, vagy örökletes.

Településünkön a fogyatékkal élők többsége mozgásszervi fogyatékos ízületi, gerinc bántalmak, illetve egyéb betegségek szövődményei miatt mozgáskorlátozott,

Nakon nincs pontos felmérés a fogyatékkal élőkről, ezért nem lehet pontos elemzést készíteni a fogyatékkal élők helyzetéről, szükségleteiről.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Sajnos az önkormányzatnak nincs lehetősége a fogyatékkal élők foglalkoztatására.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén
Nem releváns.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A településen nem működik olyan intézmény, ahol a fogyatékkal élők napi ellátása biztosított lenne. A fogyatékkal élők legnagyobb részének az egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű nyugdíj, járadék. Ezek számukra igen szűkös megélhetést biztosítanak. Egyes esetekben az iskolai végzettségük elmarad az

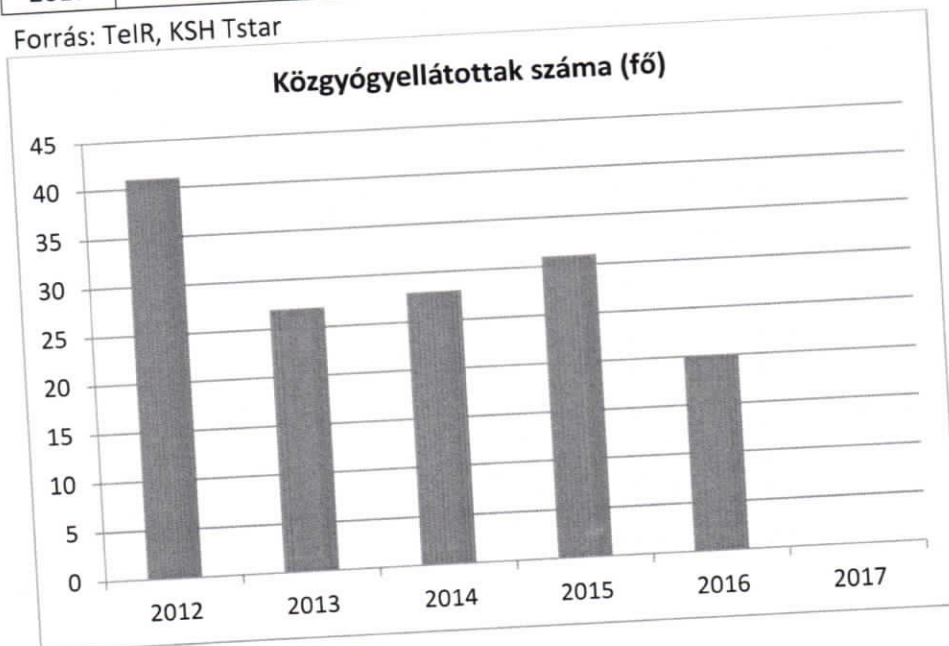
egészséges társaiktól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket. A tartós egészségügyi problémával, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatároltak. Az önkormányzat lehetőségeihez képest támogatja a fogyatékkal élők mindennapi ellátásának problémáit. Házi segítségnyújtás van, („Segítő Kéz”) amelynek keretében a szociális ápológondozza a rászorultakat. Nakon az ellátásába tartozók (11 fő), mind idősek, akik önállóan már nem képesek teljes körűen ellátni magukat. Bevásárlás, házimunka, gyógyszer beszerzésben segíti az idős embereket.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2012	41
2013	27
2014	28
2015	31
2016	20
2017	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fogyatékkal élők közgyógyellátásra is jogosultak, a fenti ábrák mutatják a jogosultak számát. Arról pontos statisztikai adattal az önkormányzat nem rendelkezik, hogy ebből mennyi lehet a fogyatékkal élők száma.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

2010-ben az önkormányzat akadálymentesítése megtörtént, mozgássérültek részére a mosdó kialakítása 2015-ben fejeződött be.

2013-ben megnyílt IKSZT épülete is akadálymentesített és mindenki számára hozzáférhető, megközelíthető. A mozgás korlátozottaknak rámpa és mellékhelyiség, a kismamáknak pelenkázó, biztosított.

Az orvosi rendelő akadálymentesítése is elkészült.

Az óvoda akadálymentesítése régóta tervben van, forrás hiányában a kivitelezés még nem megoldható.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Az IKSZT épületén belül a kulturális programokhoz való hozzáférés megoldott, de a sportprogramok tervezésénél nincs kimondottan olyan tervezet, amely a fogyatékkal élőket célozná meg. Eddig ez irányú kérés, nem is érkezett az önkormányzathoz.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Nem releváns.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Az újonnan épülő épületek, közlekedési utak, járdák, kialakításánál erre figyelemmel vagyunk. Fontosnak tartjuk, hogy Nak község területén mindenki biztonságosan közlekedhessen.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Nem releváns.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Szükség esetén a polgármester hatáskörébe tartozó rendkívüli segélyért folyamodhatnak a rászorulóknak. Rendkívüli segély hallókészülék, szemüveg, mozgást segítő eszközök vásárlásához használható fel.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása nem megoldott	Foglalkoztatást támogató állami intézkedések segítségével munkahelyek teremtése
A településen élő fogyatékkal élők számáról, és helyzetéről nagyon kevés információval, adattal rendelkezünk	Az adott célcsoport feltérképezése, kapcsolatfelvétel a fogyatékkal élőkkel foglalkozó intézményekkel

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Nak községben a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az Önkormányzat költségvetési koncepciójában foglaltak szerint, anyagi támogatásban is részesíti csoportokat, működésükhöz rendelkezésre bocsájtja intézményeit. A civil szervezetek aktívan bekapcsolódnak az önkormányzat rendezvényeinek lebonyolításába, és az önkéntes munkában is aktívan részt vesznek.

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Nakon az alábbi civil szervezetek működnek:

Naki Faluszépítő Egyesület, Hagyományőrző és Nyugdíjas Klub

Klub hatékonyan működik az egyedül élő szép korúak felkarolásában és az aktív szabadidős programok eltöltésében. Rendkívül mozgalmas társadalmi életet élnek, kirándulásokat, fellépéseket szerveznek, illetve heti rendszerességgel összejönnek egy kis beszélgetésre, vagy próbálnak a következő fellépésre. A helyi hagyományok ápolásában aktívan részt vesznek, az önkormányzattal jól együttműködnek. A helyi temetőben sírokat ápolnak, gondoznak. A falunapon nem csak a fellépéseikkel színesítik a programot, de az előkészítésben is aktívan részt vállalnak.

Naki Sportegyesület

A sportegyesületnek nagy hagyománya van Nakon, elsősorban a focié a főszerep, az egyesület jelenleg is arra törekszik, hogy a sport, vonzó legyen a helyi fiatalok körében.

Nak Községért Alapítvány

Az alapítvány azért jött létre, hogy Nak község infrastrukturális fejlesztéseinek támogatásában, a kulturális értékek megőrzésében, a hagyományok ápolásában aktívan részt vegyen.

Naki Polgárőrség

A közrend, közbiztonság, közlekedésbiztonság, a bűncselekmények megelőzése, baleset megelőzés, külterületi határ-rend elősegítése érdekében alakult. Együtt működik a rendőr és rendvédelmi szervekkel, helyi körzeti megbízottal, helyi önkormányzattal.

„Dózsa” Horgászegyesület,

Körülbelül 60 taggal működik, minden hónap első szombatján társadalmi munkát szerveznek a Nosztányi tó körül, ilyenkor kaszálnak, szemetet szednek össze, hogy a horgászat szerelmesei minél szebb környezetben hódolhassanak a szenvedélyüknek.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Nakon jelenleg nincs nemzetiségi önkormányzat.

Az egyház és civil szervezetek között a partnerség kiválóan működik, amelyet alátámaszt az, hogy az önkormányzat lehetőség szerint minden helyi kezdeményezést támogat, nem csak erkölcsileg, hanem anyagilag is.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

15 járási község 2015. január 1-jével hozta létre a Kapos-menti Terület- és Vidékfejlesztési Társulást. Emellett az önkormányzat Attalai Közös Hivatal kirendeltségeként működik Attala és Kaspupa községekkel közösen.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége
Nincs ilyen.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi a hátrányos helyzetű gyermekek tehetségfejlesztésének, rehabilitációjának támogatásától kezdve az időkorúak kulturálódásáig, a hagyományörzésen át a lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig az alapvető közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, kultúra, művelődés) ágazataiban lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások körét.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az önkormányzat a vállalkozásokkal jó kapcsolatot tart, hiszen az önkormányzat számára fontos a vállalkozások szerepvállalása a helyi közéletben. A jó partneri kapcsolatnak köszönhetően együtt hatékonyan tudnak kiállni az esélyegyenlőség megteremtése mellett.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a helyben tevékenykedő szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. Módszere az online kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd program tervezet véleményezésére koncentrált. A tervezet az Önkormányzat honlapján, www.nak.hu közzétételre kerül, így az állampolgárok is véleményt mondhatnak az abban foglaltakról. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A beérkező hozzászólásokat a jegyző gyűjti össze, és az esetleges módosító javaslatokat a képviselő-testület elé terjeszti. A képviselő-testület dönt a módosítások bevezetéséről.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve(HEP IT)

Az intézkedési terv a megjelölt hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedésekkel valósul meg. Az intézkedési terv olyan beavatkozásokat fogalmaz meg, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Hátrányos helyzetek „átörökítése” a következő generációra Aluliskolázottság	Felzárkóztató, fejlesztő programok szervezése, Motiváció adása a fiatalok számára, például az ösztöndíj lehetőségek fiatalok látókörébe helyezésével, tájékoztatásával. Képzésekre való eljutás motiválása, esetlegesen megszervezése.
Gyermekek	Alacsony a gyermekvállalási ráta A szülők általi negatív minta átörökítése, szocializációs hiányok	Kormányzati programmal segíteni a szülők gyermekvállalási esélyeit (lakás, munka) Kiscsoportos komplex foglalkozások a szülők és gyermekek bevonásával
Idősek	Sok az elmagányosodott idős Korlátozott az idősgondozás lehetősége	Közösségi rendezvények szervezése Idősgondozás kiszélesítése
Nők	Alacsony képzettség Nehéz gyermekvállalás után visszakerülni a munka világába	Hasznosítható képzések megszervezése. Lehetőségekről való tájékoztatások eljuttatása az érintetteknek
Fogyatékkal élők	Megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása nem megoldott A településen élő fogyatékkal élők számáról, és helyzetéről nagyon kevés információval rendelkezőnk	Foglalkoztatást támogató állami intézkedések segítségével munkahelyek teremtése Az adott célcsoport feltérképezése, kapcsolatfelvétellel a fogyatékkal élőkkel foglalkozó intézményekkel

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők		
Gyermekek		
Idősek		
Nők		
Fogyatékkal élők		

Jövőképünk

Nak Község Önkormányzatának fő célja, hogy a településünkön élő emberek mindennapi életében a jólét biztosítása, az életminőségének folyamatos javítása, olyan segítő élettér kialakításával, amelyben az egyenlő esélyű hozzáférés mindenki számára biztosított. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők, a gyermekek, az idősek, a nők és a fogyatékkal élő embereknek egyenlő optimális életkörülményeket tudjunk biztosítani, és ezt hosszú távon fenn is tartani.

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák egyenlő bánásmódban részesüljenek, a kultúrájuk, identitásuk megtartása mellett.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők lemorzsolódását megakadályozzuk munkahelyteremtéssel, hogy a gazdaság és társadalom hasznos tagjának érezhessék magukat.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek minél magasabb szintű szociokulturális nevelésének elősegítését, a tehetséges gyerekek támogatást, tehetséggondozó programokkal.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek egészségügyi és társadalmi helyzetére, a boldog és elégedett öregkor elősegítése érdekében.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, hogy a családban elfoglalt szerepük miatt a társadalomban megkülönböztetett bánásmódban részesüljenek.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők életminőségének javításában, hogy a hátrányt okozó fogyatékoság miatt, ne szenvedjen hiányt a közszolgáltatások elérésében és a mindennapi életben.

Ennek megvalósítása érdekében az emberekben erősíteni kell a lakóhelyhez kötődést, a társadalmi szolidaritást, és a társadalmi felelősségvállalást. Kiemelt figyelmet kell, fordítani a meghatározott célcsoportok számára, akár pozitív diszkrimináció alkalmazásával is. A célzottan meghatározott intézkedések, és megvalósításuk következtében a hátrányos helyzetű célcsoportok esélyei, életminőségük tartósan javul, és fenntartható.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	
Résztevők és felelős	
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	
Szükséges erőforrások	

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzelelemzés következtetéseiben felárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Munkaszerzés megkönnyítése	Nagy arányú munkanélküliség	Munkanélküliség csökkentése	Településfejlesztési stratégia	Köz munkaprogramok, munkahelyteremtés segítése	polgármester	2021.06.30.	Részvétel száma	Pályázati lehetőségek kihasználása	Pályázatoktól függ
2	Iskolázottság hiánya	Végzettség nélküli kítőrnai szegénységéből	8. általánost végzők legalább szakmát végezzenek	Nemzeti felzárkóztatási stratégia	Képzések, oktatások.	polgármester	2021.06.30.	Résztevő személyek száma	Munkaügyi központtal együttműködés, esetleges pályázatok,	Induló képzéstől függ
3	Tájékoztatási!	Sokszor szegénységükből fakadóan, nehezen jutnak hozzájuk az információk. (Pl.:sok helyen, sok minden már csak interneten jelenik meg)	A csoportba tartozók ismerjék meg lehetőségeiket.		Tájékoztatás szélesebb körű megoldása.	polgármester	2021.06.30.	Tájékoztatás hasznosságáról visszajelzések.	Személyi feltételek, pályázatok, érdeklődés.	Személyi feltételek, érdeklődés.
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1		Szülői minta által átvett negatív hozzáállás a tanulással munkával kapcsolatban	Gyermekek közötti társadalmi szakadékok szűkítése		Szélesebb körű tájékoztatás, motiváció. Megmutatni, hogy nem lehetetlen kítőrnai szegénységéből.	polgármester	2021.06.30.	Visszajelzések kérése, nyilvántartása.	Esetleges előadás lehetősége, képzési, felzárkóztatási lehetőségek.	Részvételtől, lehetőségektől függ.

2	Családbarát település	Gyermekvállalási ráta alacsony	Lakosság szám növelése.	Településfejlesztési stratégia	Támogatni a gyermekes családokat	polgármester	2021.06.30.	Lakosság szám	Pályázatból való támogatások lehetősége	Pályázatoktól függ
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Anyu dolgozik!	Nehéz kisgyermekes anyaként az elhelyezkedés	Anyák segítése a munkához jutásban.		Gyermekek nappali ellátását végző intézmény fenn- és megtartása-	polgármester	2021.06.30.	Munkanélküli édesanyák számának csökkentése.	Pályázatok, támogatók segítségével	Munkaügyi Központ, pályázatok segítségével megoldható
2	Női érdekképviselő.	Nincs a nők érdekeit védő szervezet.	Minden nő jusson hozzá az érdekképviselő thez.		Érintettek azonosítása.	polgármester	2020.12.31.	Támogatottak száma.	pályázatok, Egyenlőbánásmód hatóság.	Pályázatoktól függ
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Magányosan	Előregedő a település, sokan egyedül maradnak időskorukra.	A idősek kellő figyelmet kapjanak.		Érintettek beazonosítása, megkeresése.	polgármester	2020.12.31.	Érintettek, beazonosított személyek száma.	Települési összefogás, pályázatok.	Pályázatoktól függ.
2	Aktív időskor!	Sok az idősek, kevés a kimondottan nekik szánt program.	Idősek kulturális és társadalmi lehetőségeinek bővítése.		Lehetőségek keresése, megteremtése. Rendezvények szervezése.	polgármester	2020.12.31.	Események száma, résztvevők érdeklődése a lehetőség iránt.		Pénzügyi lehetőségektől, pályázatoktól függ.
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Kell egy kis segítség!	Kevés az információ a fogyatékkal élőkről.	Felmérni a fogyatékkal élők számát, helyzetét.	Szociális koncepció	Fogyatékosok azonosítása, helyzetük javítási lehetőségeinek megkeresése.	polgármester	2020.12.31.	Érintettek száma.	Személyi feltételek.	Nincs.
2	Munkára fel!	A fogyatékkal élők munkavállalás	Felmérni a fogyatékkal élők	Szociális koncepció	Fogyatékkal élők felmérése, munkához	polgármester	2020.12.31.	Érintettek száma.	Lehetőségek, pályázatok, észtvevők	Résztvevők munkahely megőrzésének

	áról kevés az információ. .	képzettségét, munkanélküli égitk arányát.	jutásuk segítése.			száma	szándéka.

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akciótervetés évente cselekvési ütemtervetet készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

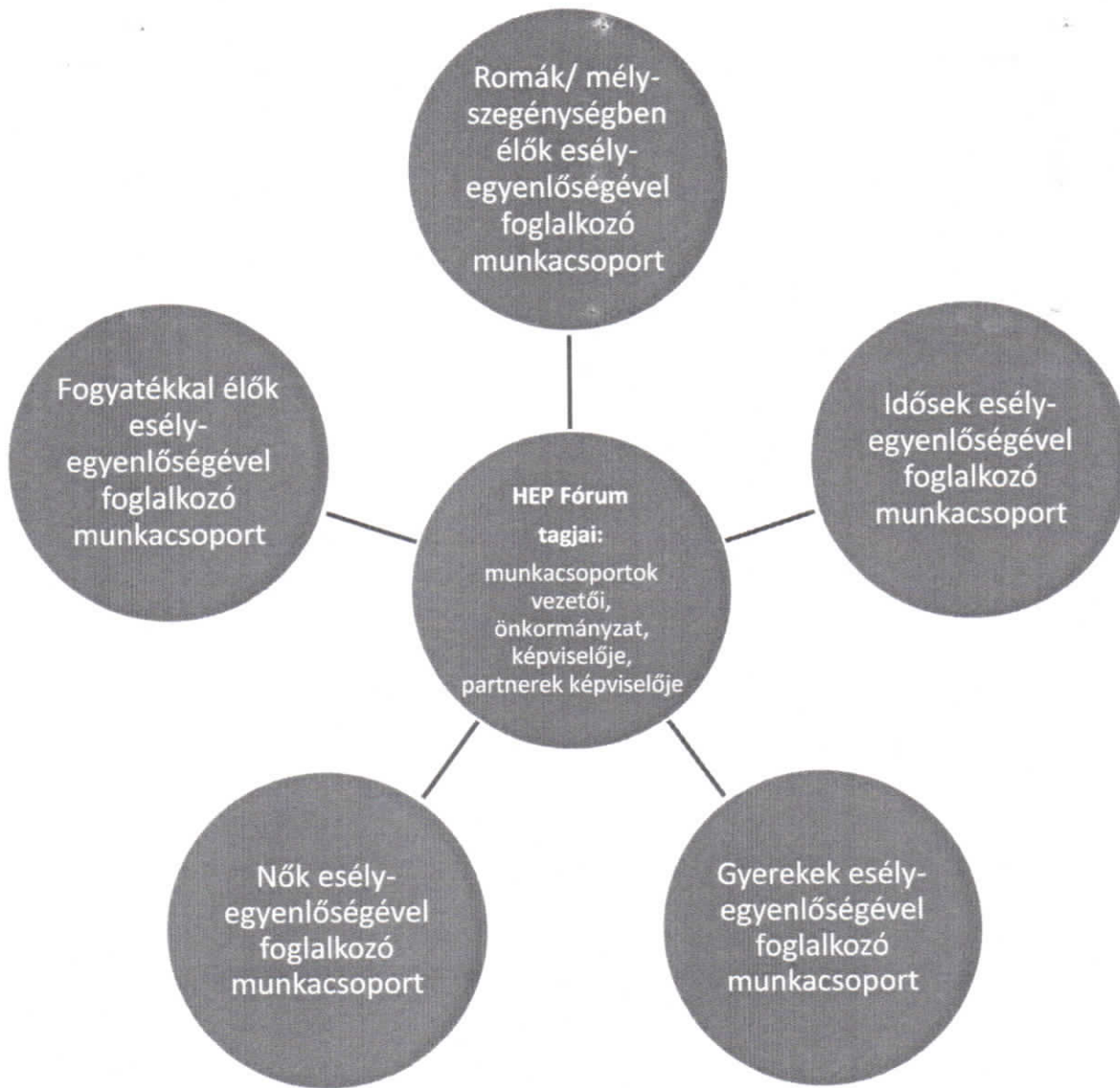
AHEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről
..... felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A .... város/község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően ..... város/község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és ..... számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum

Aláírás

A Nak Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

